

Inhoud

Kader Abdolah	<i>Een onbekende trekvogel</i>	3
René Appel	<i>De invaller</i>	5
Maarten Biesheuvel	<i>Kraaien</i>	7
Martin Bril	<i>Dood</i>	11
Remco Campert	<i>De jongen met het mes</i>	13
Roald Dahl	<i>Vergif</i>	17
Oek de Jong	<i>Rubberen roos</i>	27
Cees Nooteboom	<i>Hoela</i>	31
Manon Uphoff	<i>Honingeiland</i>	33
L.H. Wiener	<i>Het satanies geheugen</i>	37
Over de schrijvers		39

Kader Abdolah

Een onbekende trekvogel

Ik werk in het natuurmuseum. Tijdelijk, om werkervaring op te doen. Je kunt niet gewoon thuis blijven zitten. Ik heb tientallen keren gesolliciteerd. Maar ik ben buitenlander en politiek vluchteling. Buitenlanders zijn bekend in Nederland, maar een politiek vluchteling is een vraagteken. Ik wist dat er geen baantje voor mij was. Je moet blijven zoeken, anders word je gek.

Ik werk met Gerrit. Hij is altijd met vogels bezig. Dode vogels. Hij zet ze op. Hij meet schedels, oogkassen, dijbenen, scheenbenen, snavels, kortom, alles van dode vogels.

Er komen wel eens mensen bij de portier die een dode vogel op straat hebben gevonden. De portier roept Gerrit dan naar de balie en ik ga altijd mee. Gerrit kijkt alleen naar de handen van de mensen waar de vogel, met zijn kop naar beneden, in ligt. Hij bergt alle dode vogels in de kelder op. In een oude diepvries. De kelder is heel erg oud, donker en benauwd. Het plafond is te laag. Je moet gebogen lopen, met je hoofd naar beneden. Er zijn verschillende opgezette vogels die aan hun poten aan het plafond opgehangen zijn.

Er is ook een versteende vogel die tegen de muur staat. Hij kijkt altijd met huilende ogen naar mij.

'Een onbekende vogel', zegt Gerrit.

Gerrit heeft mij nog nooit recht in de ogen gekeken. Hij weet nog niet wie ik ben en waar ik vandaan kom. Maar ik heb hem in deze korte tijd leren kennen. Ik weet dat

hij wacht op een vogel, een zeldzame vogel met groene ogen. Maar tot nu toe heeft hij alleen gewone vogels ontvangen. Gewone vogels die 's morgens, 's middags en 's avonds langs de bewolkte hemel van de stad vliegen.

Ik heb een hekel aan opgezette vogels, maar ik doe altijd met Gerrit mee. Ik moet eigenlijk met hem samenwerken. Er is geen andere plek voor mij. Ik heb veel dingen van hem geleerd. Nu kan ik de kunstogen in de oogkassen monteren en weet ik welke van die glazen ogen passend zijn voor een kraai en welke voor een zeldzame vogel met groene ogen.

Vorige week zondag heb ik aan het eind van de dag een heel grote vogel in de buurt van onze woning gevonden. Nee, niet gevonden, maar ontmoet. Er vloog een rij trekvogels in V-vorm over.

Ik bleef kijken. Ik houd van vogels die van ver komen. De vogel die vooropvloog had een probleem. Hij kón niet meer. Hij deed zijn best, maar het ging niet. Plotseling viel hij. Kop naar beneden en poten naar boven. Hij viel in een bevroren plas. Ik rende naar hem toe. Moeizaam ademhalend keek hij naar mij, met zijn groene ogen vol tranen. Na een paar laatste stuiptrekkingen ging hij dood. Wat voor soort vogel was het? Waar kwam hij vandaan? Ik wist het niet. Alleen Gerrit zou die dingen weten. Hij moest naar het museum. Ik nam hem mee.

Gerrit deed de diepvries open. Het stonk. De doden lagen door elkaar. Bevroren

ogen en veren van vogels. Hij stopte hem erin.

'Waar heb je hem gevonden?' vroeg Gerrit.

'Ik heb hem niet gevonden, maar ontmoet. Gezien.'

'Waar heb je hem gezien?'

'In de lucht. In de bevroren hemel boven onze woning.' 'In de lucht? Was hij niet dood?'

'Nee. Hij vloog met de andere mee.'

'Andere? Waar zijn de andere?'

'Ze vlogen huilend door.'

Gerrit dacht een poosje na.

'Misschien een afgedwaalde trekvogel', zei hij toen. 'Ze trekken altijd naar het zuiden, maar soms, heel soms, met slecht weer, kunnen ze afdwalen. Ik ben er niet

zeker van. Ik moet hem prepareren. Er zijn veel te veel dingen die moeten gebeuren.'

Hij prepareerde hem. Ik deed er niet aan mee. Hij mat alles op. Hij las verschillende teksten, maar er was geen enkele bekende aanwijzing in de boeken. Geen foto. Geen naam. Geen adres. Geen familie.

Een paar dagen lagen de botten, de veren, en de schedel op het bureau van Gerrit. De vierde dag ruimde hij alles op en deed het in een plastic zak. Hij gaf hem aan mij.

'Onbekend', zei Gerrit.

Ik verliet het museum met de plastic zak. Buiten regende het. Er vloog een rij trekvogels over, in V-vorm. Maar er was geen begeleider bij.

René Appel

De invaller

Merel pakte een sigaret.

Joost gaf een vuurtje. "Het mag nog, dus ik steek er ook maar eentje op. Alvast een beetje vooruit roken." Hij ging verder met glazen spoelen.

Ze liet haar blik door het café gaan. Een jong stel zat op gedempte toon ernstig met elkaar te praten, een sjofele man bladerde door de kranten op de leestafel en in een hoek zaten drie overduidelijke vrienden een geslaagde imitatie weg te geven van een bekende bierreclame. Haar ogen dwaalden naar de andere kant van de bar, en bleven haken in de blik van een man die een felrood T-shirt droeg. Ze nam een slokje van de wijn, drukte haar sigaret uit en zag een gefragmenteerd beeld van zichzelf tussen de flessen voor de spiegel achter de bar.

Weer de blik van die man. Hij had opmerkelijk heldere ogen, die bijna licht leken uit te stralen. Verdomd, het was net of hij haar zat te fixeren. Joost had niets in de gaten en tapte op z'n eigen, half nonchalante manier drie biertjes voor de Amstel-jongens.

Plotseling stond ze op, pakte haar portemonnee uit haar tasje, legde een biljet van twintig euro op de bar en ging, bijna rennend, het café uit. Ze hoorde nog net Joost roepen dat ze geld terugkreeg. Snel, snel. Met trillende handen haalde ze haar fietssleuteltje uit de zak van haar spijkerbroek en maakte het slot los. Terwijl ze wegfietste, zag ze uit een ooghoek een rode vlek uit het café komen. "Hé!" riep de man, en daarna nog iets, maar dat was niet meer te verstaan.

Een paar blokken verder was haar huis.

Ze keek achter zich en zag iets roods, ook op een fiets. De afstand leek kleiner te worden. Ze sloeg het parkje in waardoor ze een stuk af zou kunnen snijden. De man bleef volgen. Nu scherp naar rechts. Haar fiets gleed weg, met haar rechterbeen wist ze zich nog net staande te houden. Er was verdomme geen mens te zien. Hoe had ze zo stom kunnen zijn om deze weg te nemen? Ze keek om, zag hem dichterbij komen en sprong weer op haar fiets. Het parkje uit, waarbij ze bijna tegen een passerende auto knalde. "Stomme trut", klonk het vanuit het open autoraam.

Ze smiet haar fiets tegen een boom, rende naar de voordeur en...

Haar huissleutel. Shit!

De man met de ogen zette zijn fiets nu ook neer. Hij kwam op haar toelopen. Ze keek om zich heen. Geen sterveling. Ze probeerde te bedenken wat ze kon doen. Een trap in zijn kruis? Vingers met gepunte nagels in zijn ogen? Bijten? Moest ze janken, gillen, schreeuwen? Ze probeerde geluid voort te brengen, maar er kwam alleen een armzalig gepiep uit haar keel.

"Hier", zei de man. "Je tasje, dat had je in het café laten liggen. Je herkende me zeker niet?"

Ze schudde haar hoofd.

"Dacht ik wel. Ik was invaller op het Horizon College. Nederlands, een paar maanden, ondertussen al weer een jaar of zeven geleden. Je zat bij me in de klas, de vierde, volgens mij."

Het begon haar weer een beetje te dagen. "Mijnheer Vermeer?" probeerde ze.

"Van der Meer, Theun van der Meer. Ik

dacht al dat ik je ergens van kende. Daarom keek ik ook zo. Maar voordat ik 't kon vragen was je verdwenen. Echt als een speer."

Merel kreeg haar adem langzaam weer onder controle.

"Misschien wel een beetje gek om te vragen, maar ik ben zo snel weggerend uit het café, dat ik..." Hij wipte even op zijn benen. "Je woont hier?"

Ze knikte.

"Zou ik misschien even van het toilet gebruik mogen maken?"

Ze sloot haar fiets, deed de huisdeur open, ging hem voor naar boven en wees hem de wc.

Zich generend voor haar eigen angst, wantrouwen en paniek ging ze op de bank zitten.

Hij kwam terug. Glimlachend keek hij om

zich heen. "Aardige woning. Je woont hier alleen?"

"Ja, maar eh... wilt u misschien...?"

"Wil je misschien..."

"Wil je misschien wat drinken? Ik bedoel, dit is..." Ze durfde niet te zeggen dat ze zo haar belachelijke verdenking wilde compenseren.

"Nou, een biertje zou ik nog wel lusten."

In de keuken pakte ze een flesje bier en een glas. Voor zichzelf schonk ze een glas witte wijn in.

Het blad dat ze voor zich uit droeg terwijl ze de kamer binnenliep, viel rinkelend op de grond. Bier en wijn stroomden over het kleed. "Nee", zei ze, "wat doe je nou?"

Uit: *NRC Handelsblad*, 16 juni 2003

Kraaien

De chirurg was vijftig jaar. Hij had nachtdienst. Hij lag lekker naast zijn vrouw in bed, het was halfvier in de nacht en het liep tegen het eind van april. Overdag had hij vrij gehad en gezeild op het IJsselmeer. Hij kon niet goed slapen. Hij lag na te denken over wat hij vandaag had meegemaakt. Hij was met vrienden van zijn vrouw op stap geweest die hem tijdens het zeilen talloze anekdotes hadden verteld. Midden op het meer, er stond weinig wind, begon iemand op de boot te zingen. Hele ballades zong hij en iedereen had dolle pret. Maar op het laatst kreeg hij een schorre stem en kon hij de hoge noten niet meer halen. Hij probeerde tenslotte nog een 'Ora pro nobis', het wilde niet meer lukken. De chirurg wierp de ankers uit. De zon scheen en toen de zeilen geheel gereefd waren gingen ze aan dek kleine glaasjes whisky drinken, waarbij ze veel worst en salade aten. 'Heb jij als kind weleens dropwater gemaakt?' vroeg een van de aanwezigen aan de zanger, 'dat zou jij nu heel goed kunnen gebruiken. Dat schijnt heilzaam voor de stembanden te zijn.' 'Nee,' zei de zanger, die in zijn gewone doen advocaat was en hij keek nadenkend de kring rond. Er waren vier vrouwen, onder wie twee jolige jonge blondines in bikini. Er waren drie mannen. Behalve de chirurg en de advocaat was er nog een bankier. Een van de twee oudere dames was hoogleraar in het sovjet-staatsrecht. Het was aangenaam om even te zwijgen en het gekabbel van de spetterend licht werpende golfjes tegen de romp van de boot te horen slaan. De chirurg voelde zich moe, hij had drie dagen en drie nachten achter elkaar gewerkt omdat twee van zijn collega's op vakantie waren. 'Ik ga even liggen,' zei hij en kroop onder een slaapzak in de roef op de kunstleren kussens van een bedbank. Hij nam een kussen met een satijnen kussensloop onder zijn hoofd en voelde hoe hij gewiegd werd. Hij hield ervan zo te liggen en zijn vrienden op het dek te horen praten.

De advocaat nam het woord en zei: 'Door dat dropwater moet ik ineens ergens aan denken, ik dacht dat ik het allang vergeten was. Toen ik in de eerste klas van het gymnasium zat hoorde ik de grote jongens over wijnfeesten praten. Ik had toen een kwartje zakgeld per week, maar het leek mij prettig om ook eens een wijnfeest te geven. Ik vroeg mijn moeder geld om goede wijn te kunnen kopen, ik wilde er stokbrood met kaas bij serveren. Ik kreeg dat geld van mijn moeder niet. "Wijn," zei ze, "stokbrood, Franse kaas, wat is dat voor malligheid? Dat gaat niet." Ik besloot om zelf wijn te maken. Daartoe vulde ik twee flessen voor de helft met water. Ik stal krenten van mijn moeder, rozijnen ook. Ik had het idee dat de gedroogde vruchten zouden zwellen in het water en dat je dan vanzelf wijn zou krijgen. Krenten zijn immers gedroogde druiven en van druiven wordt wijn geperst. Ik wachtte drie dagen op resultaat. Toen dronk ik wat uit de flessen. Het was water met een heel lichte krentensmaak. Ik besloot suiker toe te voegen en in iedere fles een borrelglasje jenever, dat had ik uit mijn vaders kastje gehaald, te gieten. Het begon al iets beter te smaken, de wijn was nog steeds kleurloos en ik wilde rode wijn hebben. Ik kreeg een goede ingeving en nam alle kaneel die ik in de keuken kon vinden. Die strooide ik in mijn twee flessen. Ik had nu twee liter halfbruin, troebel drab met krenten en rozijnen. Het leek mij wel een geslaagde wijn. Ik nodigde vier meisjes en drie jongens uit. Wij waren een groepje van gezworenen. Vlak voordat ze door het raam van mijn kamer, die aan de achterkant van het huis aan een openbaar grasveld was gelegen, klommen, plakte ik een etiket op de flessen en daarop zette ik met een zwierig handschrift: "Vin de Paris." Zonder dat mijn ouders het merkten dronken wij de wijn en na een half uur slikken mompelde een vriend: "Ik geloof dat ik het al aardig te pakken ga krijgen." "Wat dan?" vroegen wij. Hij liet een boer en zei dat hij dronken was. Nu begonnen wij allemaal boeren te laten, het was meer een gekunsteld hoesten, maar wij noemden het boeren en wij begonnen met zijn allen te waggelen. De volgende dag zaten we op school en de leraar Latijn wilde met de onregelmatige werkwoorden beginnen. "Peter," vroeg hij mijn vriend, "begin jij maar met colere, verbouwen." "Coleo, colavi, colaratu-

rus sum,” antwoordde onze drinkebroer. De klas begon te lachen. “Wat heb jij?” vroeg de leraar, “zo mal heb ik je nog nooit horen praten.” “Gisteren te veel wijn gedronken, meneer,” zei mijn vriend en keek in mijn richting, “er zijn hier in de klas wel meer mensen met een kater.” De mensen aan dekken grinnikten. De chirurg lachte ook. Toen kwamen er weer moppen en anekdotes uit het zakenleven. De chirurg lag ongeveer een uurtje en toen voeren ze terug naar de haven.

Daar lag hij in bed thuis nu over na te denken, hij glimlachte. Het was kwart voor vier. Er was maar heel weinig licht in de kamer en wazig zag hij de contouren van een schilderij van Marquet aan de muur bij het voeteneind. Op dat ogenblik ging zachtjes de telefoon. Hij nam meteen op. Verkeersongeluk, of de dokter zo snel mogelijk naar het ziekenhuis wilde komen. Hij maakte zijn vrouw wakker en kuste haar. Hij waste snel zijn voeten, handen, borst, nek en hoofd met koud water zonder zeep, kleepte zich aan, liep het huis uit, stapte in zijn auto en reed op topsnelheid naar het ziekenhuis. Twee zusters hielpen hem in zijn werkkledij. Hij haalde het nylonnet met gesteriliseerd operatiegerei uit een klein keurig vertrek waar alles tegel en chroom was. Hij ging de operatiekamer binnen en zag iemand die er behoorlijk slecht aan toe was: hele borst ingedeukt, bloed stroomde uit de oren. Samen met een assistent, een goede anesthesist en drie operatiezusters sneed en hechtte hij acht uur achter elkaar. Lever, longen, nieren, alles kapot behalve het hart. Het bloed uit de oren baarde hem nog de meeste zorgen. Tegen enen die middag werd de patiënt de operatiekamer uitgereden. De jassen van de zusters die geholpen hadden zaten onder de bloedspetters, de grote sterke lamp was ook bespat. Vijf minuten keek de chirurg door het raam naar buiten. In de verte zag hij het verkeer, hij zag een molen draaien, een vliegtuig kwam laag over. Op dat ogenblik viel zijn oog op een kraai die aan kwam vliegen met een prop watten vol bloed en etter. De chirurg lachte. Hij riep zijn assistent en vijf minuten later kwam de kraai weer aanvliegen, dit keer met een sliert groezelig verbandgaas die als een slinger van een vlieger achter zijn staart aanwapperde. ‘Omdat wij de containers met rotzooi op het terrein niet goed sluiten, is die kraai in staat om

de zotste nesten te bouwen,' zei de chirurg. Op dat moment kwam er een zuster binnen. 'Patiënt overleden,' zei ze. De dokter en zijn assistent zwegen teleurgesteld. Toen begon de assistent te giechelen. 'Een nest van watten, verbandgaas, geronnen bloed, wondvocht en etter,' zei hij, 'en daar wordt nieuw leven geboren. Want vast en zeker zullen de kleine vogels eind mei uitvliegen. Wij houden alles zo steriel mogelijk, werken ons te pletter en de patiënt sterft. Het is eigenlijk prachtig, droevig en waanzinnig tegelijk.' 'Tja,' merkte de chirurg op, 'je hebt gelijk, maar we moeten verder: hoe laat is de vergadering?'

Martin Bril

Dood

Marc Breunis werd doodgeschoten op de Mirakelbrug, niet ver van het standbeeld van Domela Nieuwenhuis. Hij was negentien jaar. Vrijwel onmiddellijk waren er bloemen, brieven en waxinelichtjes die het niet deden in de straffe wind.

Eén van de brieven die aan de brug hingen, was van een meisje dat Sandrien heette. Zij kende Marc uit het café De Orangerie in de Westerstraat. Ze had daar zo leuk met hem gepraat. Schreef ze in dat typische, rondletterige handschrift van meisjes. En nu was hij dood.

Onbegrijpelijk.

Schreef ze ook.

En het uitroepteken ontbrak niet.

Ik dacht aan de volgende situatie. Een jongen en een meisje, rond de twintig, leren elkaar kennen in een café. Het gaat langzaam en schuchter, een goed teken. Ze kunnen met elkaar lachen, ze raken niet uitgepraat. Misschien nog wel een beter teken. Ze weten van elkaar dat ze vaker in dit café komen. Ze hoeven dus geen telefoonnummers uit te wisselen, ze kunnen de rest van het toeval en koppig wachten af laten hangen. Met dat gevoel gaan ze uit elkaar. De één fietst naar de Haarlemmerstraat, de ander naar de Brouwersgracht. Terwijl de afstand tussen hen groter wordt, zijn ze in gedachten bij elkaar.

Zij denkt: leuke jongen, die Marc.

Hij denkt: leuke meid, Sandrien.

Ieder voor zich neemt zich voor morgenavond weer naar de kroeg te gaan. Hopelijk is de ander er dan ook.

De volgende dag wordt Sandrien wakker. 's Middags ziet ze op de voorpagina van de krant het wanhopige bloemstuk dat de zus van Marc Breunis aan de Mirakelbrug heeft gehangen. Ze realiseert zich dat ze eigenlijk niet weet hoe haar Marc van achteren heet. Hij ging wel die kant op. Een akelig gevoel nestelt zich in haar buik. Maar het zal toch wel heel toevallig wezen.

's Avonds gaat ze naar het café. De man achter de bar vraagt of ze het al gehoord heeft. Ze weet meteen wat hij bedoelt. Het bloed zakt uit haar gezicht, ze trilt – ze moet zich vasthouden aan de bar. 'Jullie hadden toch wat...,' hoort ze de barkeeper in de verte zeggen. Het dringt nauwelijks tot haar door. Misschien knikt ze.

Ze hoort de barkeeper vertellen wat ze al in de krant heeft gelezen. Twee jongens op scooters, een jack met CIA op de rug, een verkeersruzie, vlak bij het standbeeld van Domela Nieuwenhuis. Ze voelt dat ze huilt.

Marc.

Breunis.

Wie weet wat het geworden zou zijn. Zij en Marc. Ineens, terwijl ze zo staat aan de bar, gaapt de toekomst die inmiddels onmogelijk is geworden haar tegemoet. Zij en Marc, ze huivert.

Later op de avond fietst ze naar de plek waar het is gebeurd. Ze weet eigenlijk niet waarom. Ze hoopt niet dat er nog bloed ligt, maar als ze ter plekke is, vindt ze het vreemd dat er geen enkel spoor is van bloed. Ook geen zand. De bloemen van Marcs zus hebben gezelschap gekregen van andere bloemen. Een kaarsje flakkert in de wind.

Sandrien huilt.

Het is of Marc niet bestaan heeft. Pas later, als ze thuis niet kan slapen en al haar vriendinnen heeft gebeld, komt ze erachter dat dat het belangrijkste is. Alsof hij niet heeft bestaan.

Alsof hun ontmoeting niet heeft plaatsgevonden.

Alsof haar eigen toekomst er niet was.

Remco Campert

De jongen met het mes

Je stampte met je voet op de grond en er was een feest. 's Zomers en 's winters geurden de avonden en de nachten naar alcohol. Om drie uur 's nachts was niets meer onmogelijk: je kon een handstand maken op een jeneverfles, vliegen naar New York, boerenknecht worden en tussen het koren liggen, schatrijk worden van vandaag op morgen en jaren later, vol champagne, sterven in een zwembad op een maanloze nacht. 's Zomers, als de ochtend kwam met vogels en schone straten en een bleke zon, reed je weg naar het strand, je hand zweette zout en alcohol en drukinkt van het verse ochtendblad, dat je had gekocht. In de avond kwam je loodzwaar thuis, schoenen vol zand, warhoofd vol hoofdpijn: je had een meisje geslagen, met een vriend gebroken, gelachen en geschreeuwd, je pupillen wijd, zwarte poelen, geplaagd door zwermen muggen. Je gedachten waren uiteengevallen in losse woorden, sleutelwoorden, die je onophoudelijk mompelde, omdat je bang was er niet meer te zijn, als je ook die woorden nog vergat. En je viel in slaap tot het volgende feest je wekte.

Dick legde zijn hand op Wessels schouder. 'Er zijn hier mensen die niet drinken' zei hij. 'Waar dan?' vroeg Wessel. 'Daar op de divan zit er een,' wees Dick. 'Die lange? Wie is dat? Wat doet hij hier?' 'Het is een vriend van Erik. Erik heeft hem meegenomen. Maar daar gaat het nu niet

om. Het gaat erom, dat hij niet drinkt. Er zijn tenslotte grenzen.'

'Volkomen gelijk,' zei Wessel.

'Erik,' zei hij, toen hij Erik had gevonden.

'Erik, op de divan zit een lange jongen, die niet drinkt. Er wordt gefluisterd dat jij hem hebt meegenomen. Wie is het en wat doet hij hier, als hij niet drinkt?'

Erik keek naar de divan.

'Dat is een heel gekke jongen,' zei hij. 'Een fotograaf.'

'Waar is zijn camera?' vroeg Wessel.

'Juist,' zei Dick. 'Ook dat nog.'

'Die heeft hij niet meegenomen. Hij was bang dat hij kapot zou gaan.'

'O,' zei Wessel. 'Was hij daar bang voor? En heeft hij hem toen niet meegenomen? Is hij meer een landschapsfotograaf?'

'Het is een heel gekke jongen,' hield Erik vol.

'Fotografen zijn nooit gekke jongens,' zei Dick. 'Jongens die bang zijn dat hun camera kapot gaat, zijn geen gekke jongens. En ze zijn vreselijk ambitieus. Jongens die ambitieus zijn, zijn nooit gekke jongens.'

'Ik hou alleen van oorlogsfotografen,' zei Wessel.

'Hij maakt heel mooie foto's,' zei Erik.

'Wat fotografeert hij dan?' vroeg Dick.

'De Leidsepleinjeugd,' zei Erik.

'De wàt?'

'De Leidsepleinjeugd.'

'Wat is dat?'

'Nou, die jongens die op het Leidseplein rondhangen.'

'Waarom fotografeert hij die?'

'Nou, zo maar.'

'Er is nooit oorlog op het Leidseplein', zei Wessel.

'Nou, jullie zoeken het maar uit, hoor,' zei Erik en liep weg.

Wessel keek naar de jongen, die op de divan zat. Hij hield iets in zijn hand dat schitterde.

'Verdomme, hij heeft een mes,' zei Wessel.

'Zie je dat, Dick? Hij is een jongen met een mes.'

'Misschien is het dan toch wel een heel gekke jongen,' zei Dick. 'Maar hij drinkt niet. Dat blijf ik onvergefelijk vinden.'

Ze liepen naar de jongen met het mes toe. Dick had een fles jenever bij zich. Voor de jongen bleven ze staan.

'Ik ben Wessel,' zei Wessel. 'En hij is Dick. Ik ben de gastheer. U bent de gast. Tot zover is alles duidelijk. Maar nu: wat is je voornaam?'

'Oscar,' zei de jongen.

'Dick,' zei Wessel. 'Vraag eens wat Oscar drinkt.'

'Ik drink niet,' zei de jongen. Hij keek naar het scherpe, blinkende lemmet van zijn mes.

'Je ziet het allemaal maar eens aan, nietwaar?' zei Wessel.

'Nauwelijks,' zei de jongen.

'Je hebt natuurlijk genoeg aan je mes,' zei Dick.

'Zo ongeveer,' zei de jongen.

'Een mooi mes,' zei Wessel.

De jongen keek er naar alsof hij het voor het eerst in zijn handen hield.

'Gaat wel,' zei hij.

'Volgens je vriend Erik ben jij een heel gekke jongen, Oscar,' zei Wessel. 'Is dat waar?'

De jongen haalde zijn schouders op.

'Hij voelt zich gevleid,' zei Dick. 'Maar hij wil het niet laten merken.' Hij zette de fles aan zijn mond en nam een slok.

'Heb je dat mes altijd bij je?' vroeg Wessel. De jongen antwoordde niet.

'Kun je ermee gooien?'

De jongen knikte.

'Kun je raken wat je wilt?'

'Ja,' zei de jongen.

'Weet je het zeker?'

'Ja!'

'Als wij je iets aanwijzen, raak je het dan?'

'Ja.'

'Dat zullen we hebben. Kom mee, Dick,' zei Wessel.

'Wat wil je doen?' vroeg Dick. 'Iets moois. Waar is Bella? Heb je Bella gezien?'

'Daar danst ze.'

'Bella! Kom eens hier!'

'Een leeuw,' zei Dick. 'Twintig jaar en het gezicht van een dure hoer van veertig.'

'En haar stem,' zei Wessel. 'Een geweldig schor geluid. De stem van een oude dronken schilder.'

'Een waanzinnig feest, Wessel!' baste Bella.

'Ben je erg dronken, Bella?' vroeg Wessel.

'Drònken?! De hele waanzinnige week ben ik al dronken. Van het ene waanzinnige feest naar het andere. Een waanzinnige week. Wèrkelijk.'

'Zie je die jongen daar op die divan? Dat is een heel gekke jongen.'

'Een waanzinnige jongen.'

'Die jongen heeft een mes.'

'Waanzinnig, zeg.'

'Hij kan ermee raken wat hij wil. Zie je die vlek daar op het behang? Die kan hij raken als hij wil.'

'Waanzinnig goed, zeg. Wat een waanzinnig mooi verhaal.'

'Hij heet Oscar. Hij drinkt niet, daarom kan hij zo goed met dat mes gooien.'

'Waanzinnig, zeg, die jongen met dat mes, waanzinnig.'

'Nu wil hij ons graag bewijzen, dat hij zo goed kan gooien, dat begrijp je wel.'

'Natuurlijk, zeg, waanzinnig.'

'Maar wij vinden het leuker als hij niet op dode voorwerpen gooit. Dat is niet boeiend.'

'Nee, natuurlijk niet, zeg.'

'Dat is saai.'

'Dat is waanzinnig saai, zeg.'

'Het leek ons boeiender als hij op jou gooide.'

'Op mij? Waanzinnig, zeg'.

'Nou ja, niet òp je, maar vlak naast je, op een plek die wij aanwijzen. Zoals in het circus.'

'Een waanzinnig mooi plan.'

'Maar naakt natuurlijk.'

'Natuurlijk. Een waanzinnig goed idee, zeg. Die waanzinnige jongen met dat mes.'

'Waanzinnig,' beaamden Wessel en Dick. Met Bella liepen ze naar de jongen toe.

'Je moet op haar gooien, zoals in het circus,' zei Wessel.

De jongen keek even naar Bella, bloosde, stond toen langzaam op, het mes in zijn hand.

'Mij best,' zei hij.

'Hij is cool,' zei Bella. 'Hij is waanzinnig cool.'

'In de gang,' zei Wessel. 'Daar is de meeste ruimte.'

Met zijn vieren liepen ze naar de gang.

'Alles uit?' vroeg Bella.

'Ja,' zei Wessel.

'Waanzinnig, zeg. Waanzinnig mooi.'

Ze begon zich uit te kleden.

'Die muziek moet uit,' zei de jongen met het mes.

Dick ging naar binnen en even later hield de muziek op en kwamen de anderen nieuwsgierig de gang opdrommen.

'Ga allemaal maar op de trap staan,' zei Wessel. 'En denk er om, doodse stilte. We moeten een mes kunnen horen vallen.'

'Waanzinnig,' bromde Bella. Ze had haar kleren uit.

Wessel stelde haar tegen de keukendeur op.

'Je moet zelf je afstand maar bepalen,' zei hij tegen de jongen.

'Wat gaat er in godsnaam gebeuren?' vroeg Erik, die bij de anderen op de trap stond.

'Zul je wel zien.'

'Ze moet geblinddoekt worden,' zei Dick. Hij pakte zijn zakdoek en deed die Bella om.

De jongen ging op twintig passen afstand van Bella staan. Hij hield het mes bij de punt van het lemmet vast.

'Waar moet ik gooien?' vroeg hij.

'Ik zal het je wijzen,' zei Wessel.

'Jullie zijn gek,' riep Erik, die eindelijk begreep wat er ging gebeuren.

'Waanzinnig gek,' riep Bella terug.

'Waanzinnig idee.'

Wessel liep naar Bella toe.

'Doe je benen eens wat van elkaar,' zei hij. Hij wees een plek aan hoog tussen haar dijen.

'Daar moet je gooien,' zei hij tegen de jongen. 'Zo hoog mogelijk.' Met zijn nagel maakte hij een krasje in de verf van de deur.

'Je kriebelt me waanzinnig,' zei Bella.

'Doodstil blijven staan,' zei Wessel. 'Niet bewegen.'

Hij deed een paar stappen opzij. 'Niet bewegen,' zei hij nog eens. 'Ja, Oscar, gooi maar als je zin hebt.'

Iedereen hield de adem in.

De jongen hief zijn arm omhoog, zijn gezicht strak, zijn lichaam ontspannen. Toen, met een nauwelijks merkbare beweging van zijn arm, liet hij het mes los. Bijna vrolijk sprong het uit z'n hand, buitelde blinkend door de lucht, een doelbewuste vis, en sloeg in het hout tussen Bella's benen, waar het sidderend bleef staan.

Niemand zei iets. Pas toen het mes niet meer bewoog, begonnen ze allemaal door elkaar te praten. 'Is het gebeurd?' vroeg Bella. 'Niet bewegen!' riep Wessel. 'Anders snijd je je.'

Hij trok het mes uit het hout en gaf het aan de jongen terug.

'Waanzinnig,' zei Bella, terwijl ze de blinddoek afdeed.

'Toch jammer, dat hij zijn fototoestel niet bij zich heeft, dan had hij het meteen kunnen fotograferen,' hoorde Wessel Dick zeggen.

'Een waanzinnig gevoel,' zei Bella. 'Alsof iemand er tegen blies. Net alsof iemand er tegen blies. Wat een waanzinnige jongen is dat.' Ze ging naar de jongen toe, sloeg

haar armen om zijn hals, drukte zich tegen hem aan en kuste hem op zijn mond. Daarna zei ze bewonderend: 'Hij is waanzinnig cool. Het kan hem allemaal niets schelen.'

De jongen bloosde weer. Toen, terwijl hij verlegen glimlachte, legde hij zijn linkerhand voorzichtig op Bella's blote schouder; zijn andere hand, waarin het mes, hield hij, bang om haar te zullen snijden, krampachtig naar achteren.

Vergif

HET MOET ONGEVEER middernacht geweest zijn, toen ik naar huis reed. Terwijl ik het hek van de bungalow naderde, draaide ik de autolichten uit opdat de stralenbundels niet op het raam van de slaapkamer aan de zijkant van het huis zouden schijnen en Harry Pope zouden wakker maken. Maar daar had ik me helemaal niet druk over hoeven te maken. Terwijl ik de oprijlaan inreed, zag ik dat hij zijn licht nog steeds aanhad – hij was dus nog wakker... of was hij misschien al lezend in slaap gevallen?

Ik parkeerde de auto en liep de vijf treetjes van de veranda op – ik gaf me zorgvuldig rekenschap van elke trede, want ik wilde in het donker niet een extra stap nemen, terwijl ik er al wás. Ik liep de veranda over, duwde de glazen deuren open en draaide het licht aan in de hal. Ik liep naar Harry's kamer, opende de deur heel zachtjes en keek naar binnen.

Hij lag op het bed en ik kon zien dat hij wakker was. Maar hij bewoog zich niet. Hij draaide zijn hoofd niet eens naar me toe, maar ik hoorde hem zeggen: 'Timber, Timber, kom hier.'

Hij sprak elk woord heel langzaam en fluisterend uit – heel voorzichtig, woord voor woord. Ik duwde de deur wijd open en stond op het punt om de kamer snel binnen te gaan.

'Stop. Wacht even, Timber.' Ik kon nauwelijks horen wat hij zei. Hij scheen zich enorme inspanning te getroosten om de woorden uit te spreken.

'Wat is er aan de hand, Harry?'

'St,' fluisterde hij, 'st! In godsnaam, maak geen lawaai. Doe je schoenen uit, voor je naderbij komt. Doe *alsjeblieft* wat ik je zeg, Timber.'

De manier waarop hij dat zei, herinnerde me aan George Barling, nadat deze een schot in de maag had gekregen terwijl hij geleund stond tegen een krat, die een reserve-vliegtuigmotor bevatte; hij hield beide handen op zijn maagstreek en zei allerlei dingen over de Duitse piloot, op precies dezelfde hese, half gefluisterde, moeizame toon als Harry nu...

'Vlug, Timber, maar doe eerst je schoenen uit.'

Ik begreep niet waarom ik mijn schoenen moest uittrekken, maar ik bedacht dat ik, als hij zo ziek was als het klonk, hem maar liever zijn zin moest geven – daarom bukte ik me en trok mijn schoenen uit en liet die midden in de kamer staan.

Toen liep ik naar zijn bed toe.

'Raak het bed niet aan! In godsnaam, raak het bed niet aan!' Hij sprak nog steeds op een toon, alsof hij een schot in zijn maag had gekregen en ik kon

hem daar op zijn rug zien liggen, slechts voor driekwart door een laken bedekt. Hij droeg een blauw met bruin en wit gestreepte pyjama en hij zweette ontzettend... Het was een warme nacht en ik zweette zelf ook een beetje, maar niet zo erg als Harry. Zijn hele gezicht was nat en het kussen waarop zijn hoofd lag, was doordrenkt van vocht. Het zag ernaar uit dat hij een fikse malaria-aanval had.

'Wat is er, Harry?'

'Een krait,' zei hij.

'Een krait? O, mijn God. Waar heeft ie je gebeten? Hoe lang geleden?'

'Hou je mond,' fluisterde hij.

'Luister, Harry,' zei ik en ik boog me naar voren en raakte zijn schouder aan. 'We moeten er vlug bij zijn. Vooruit, zeg me nou dadelijk, waar heeft ie je gebeten?' Hij lag daar heel stil en gespannen, alsof hij veel pijn leed en dit niet wilde laten merken.

'Ik ben niet gebeten,' fluisterde hij. 'Nog niet. Hij ligt op mijn buik. Hij slaapt daar.'

Ik deed een snelle stap achterwaarts, ik kon er niets aan doen. Ik staarde naar Harry's buik, of beter gezegd: naar het laken dat de buik bedekte. Het laken was hier en daar nogal gerimpeld en je kon onmogelijk zeggen of er iets onder lag.

'Je wilt toch niet zeggen dat er nú een krait op je buik ligt?'

'Ik zweer het.'

'Hoe is ie daar gekomen?'

Ik had dat niet moeten vragen, want ik zag zó dat hij me niet voor de gek hield. Ik had hem moeten zeggen dat ie zich rustig moest houden.

'Ik lag te lezen,' zei Harry heel langzaam en hij noemde elk woord afzonderlijk en hij sprak het heel voorzichtig uit, om het bewegen van zijn buikspieren te vermijden. 'Ik lag op m'n rug te lezen en toen voelde ik iets op mijn middenrif, achter het boek. Daar kietelde me wat. Toen zag ik uit mijn ene ooghoek die kleine krait over mijn pyjama kruipen. Hij was klein, maar een centimeter of vijfentwintig. Ik wist dat ik me niet moest bewegen. Dan kon ik trouwens niet eens. Ik lag daar maar te staren. Ik dacht dat ie over het laken zou kruipen.' Harry zweeg gedurende enkele ogenblikken. Zijn ogen keken naar de plaats, waar het laken zijn buik bedekte – en ik begreep dat hij dat deed om er zeker van te kunnen zijn dat zijn gefluister de slang, die daar lag, niet stoorde.

'Er lag een vouw in het laken,' zei hij, terwijl hij nog langzamer ging spreken en zo zacht, dat ik me diep moest overbuigen om hem te kunnen verstaan. 'Zie, die is er nog. En daar ging ie onder. Ik kon 'm door mijn pyjama heen op mijn buik voelen bewegen. En toen hield ie op met bewegen en nou ligt ie daar in de warmte. Waarschijnlijk slaapt ie. Ik heb op je gewacht.' Hij hief zijn ogen naar me op en keek me aan.

'Hoe lang is dat al geleden?'

'Uren,' fluisterde hij. 'Uren, uren, uren, verdomme. Ik kan niet langer zo stil blijven liggen. En ik zou zo graag es hoesten.'

Het leed weinig twijfel dat Harry's verhaal wáár was. Het was helemaal niet onwaarschijnlijk dat een krait zoiets zou doen. Kraits houden zich bij de huizen van mensen op en ze zijn dol op warme plekjes. Het wonderlijke was, dat Harry niet gebeten was. Deze beet is altijd dodelijk, en soms lukt het de slang te grijpen vóór ie kan bijten. Kraits doden jaarlijks heel wat mensen in Bengalen – 't meest in de dorpen.

'Goed, Harry,' zei ik en nu fluisterde ik ook. 'Beweeg je niet en praat niet méér dan absoluut nodig is. Je weet dat ie niet bijten zal, tenzij ie bang is. We zullen er snel een eind aan maken.'

Ik liep zachtjes op kousenvoeten de kamer uit en haalde een scherp, klein mes uit de keuken. Dat stak ik in mijn broekzak, om het ogenblikkelijk te kunnen gebruiken als er iets misging, terwijl we een plan ontwierpen. Als Harry kuchte of bewoog of iets deed waarvan de krait schrok, en als hij dan werd gebeten, zou ik klaarstaan om de plek van de wond weg te snijden en het vergif uit zijn lichaam te zuigen. Ik kwam terug in de slaapkamer en Harry lag daar nog steeds heel stil op het bed, maar zijn gezicht drééf van het zweet. Zijn blik volgde me terwijl ik me door de kamer bewoog en ik kon zien dat hij zich afvroeg wat ik had uitgespookt. Ik ging naast hem staan en trachtte te bedenken wat we nu het beste konden gaan doen.

'Harry,' zei ik, en nu hield ik mijn mond bijna bij zijn oor, zodat ik héél zacht kon fluisteren, 'ik geloof dat *dit* het beste is: als ik het laken heel, heel zachtjes terugtrek, dan kunnen we eerst eens kijken. Ik geloof dat ik dat zou kunnen doen zonder 'm wakker te hoeven maken.'

'Verdomde idioot.' Hij zei het zonder enige expressie in zijn stem. Hij sprak elk woord te langzaam, te zorgvuldig en te zacht uit, om er enige expressie in te kunnen leggen. Maar die expressie was aanwezig in zijn ogen en bij zijn mondhoeken.

'Waarom niet?'

'Het licht zou 'm bang maken. Het is donker, daar onder het laken.'

'Maar als ik het laken er nou es bliksemsnel aftrok en het beest van je lijf streck voor het tijd heeft om te bijten?'

'Waarom haal je geen dokter?' zei Harry. Uit de manier waarop hij naar me keek, maakte ik op dat ik daar zelf in de allereerste plaats aan had behoren te denken.

'Een dokter. Natuurlijk. Dat moeten we doen. Ik zal Ganderbai opbellen.'

Ik liep op mijn tenen naar de hal, zocht Ganderbai's nummer op in het telefoonboek, greep de hoorn van de haak en zei tegen de telefoniste dat er haast bij was.

'Dokter Ganderbai,' zei ik. 'U spreekt met Timber Woods.'

'Dag, Mr Woods. Bent u nog niet in bed?'

'Hoor es, dokter, kunt u onmiddellijk komen? En breng dan serum mee – voor een kraitbeet.'

'Wie is er gebeten?' De vraag werd zo abrupt gesteld, dat hij me als een explosie in het oor klonk.

'Niemand. Nog niet, tenminste. Maar Harry Pope ligt in bed en d'r ligt een krait te slapen op z'n buik.'

De lijn bleef ongeveer drie seconden stil. Toen zei Ganderbai heel langzaam en concreet (en ditmaal was er geen sprake van een explosie): 'Zeg dat hij heel stil blijft liggen. Hij mag zich niet bewegen of praten. Hebt u het begrepen?'

'Natuurlijk.'

'Ik kom dadelijk!' Hij belde af en ik liep terug naar de slaapkamer.

Harry's ogen starden me aan, toen ik terugliep naar zijn bed.

'Ganderbai komt er aan. Hij zei dat je doodstil moest blijven liggen.'

'Wat, in godsnaam, denkt ie dat ik nú doe?'

'En Harry, hij zei dat je niet mocht praten. Absoluut niet mocht praten. Dat geldt ook voor mij.'

'Waarom hou je je bek dan niet?' Toen hij dit zei, begon één kant van zijn mond te sidderen met snelle, lichte neerwaartse bewegingen, die nog een poosje doorgingen, nadat hij gesproken had. Ik nam mijn zakdoek uit mijn zak en wreef heel zacht het zweet van zijn gezicht en hals en ik kon, terwijl mijn vingers er met de zakdoek over wreven een spier zachtjes voelen verrollen – de spier die hij gebruikte als hij lachte.

Ik sloop naar de keuken, haalde wat ijs uit de ijskast, rolde het in een servet en begon het te vermorzelen. Dat trillen van de mond beviel me niet... En evenmin de manier waarop hij praatte. Ik bracht het ijs naar de slaapkamer en legde het op Harry's voorhoofd.

'Dat zal je koel houden.'

Hij fronste, keek naar boven en ademde hoorbaar door zijn tanden. 'Neem dat weg,' fluisterde hij. 'Dat doet me hoesten.'

Zijn lachspier begon weer te sidderen.

De straal van een autoschijnwerper scheen door het raam, toen Ganderbai's auto de bocht nam langs de bungalow. Ik ging naar buiten om hem te ontvangen en hield het ijs met beide handen vast.

'Hoe is het?' vroeg Ganderbai, maar hij bleef niet staan om te praten, hij liep langs me heen, de veranda op, door de glazen deuren naar de hal. 'Waar is hij? In welke kamer?'

Hij zette zijn tas op een stoel in de hal en volgde me naar Harry's kamer. Hij droeg sloffen met zachte zolen en hij liep geluidloos door het vertrek, zo voorzichtig als een kieskeurige kat. Harry keek hem vanuit zijn ooghoeken aan. Toen Ganderbai het bed naderde, keek hij op Harry neer en glimlachte op een vertrouwenwekkende en geruststellende manier – hij knikte en zei tegen Har-

ry dat het een eenvoudig karweitje was en dat hij zich niet bezorgd behoefde te maken en alles aan hem, dokter Ganderbai, kon overlaten. Toen draaide hij zich om, liep terug naar de hal – en ik volgde hem. ‘Ten eerste moeten we proberen hem wat serum in te spuiten,’ zei hij, en hij opende zijn tas en begon met de voorbereidingen. ‘In een van zijn aderen. Maar ik moet het handig doen. Want als ik ’m pijn doe, beweegt hij zich.’

We gingen naar de keuken en hij steriliseerde een naald. Hij had een injectiespuit in de ene hand en een klein flesje in de andere en hij stak de naald door de rubberstop van de fles en begon een bleek geel vocht in de spuit op te zuigen, door de zuiger naar boven te halen. Toen gaf hij de spuit aan mij.

‘Hou die voor me vast, tot ik er om vraag.’

Hij greep de tas en samen keerden we naar de slaapkamer terug. Harry’s ogen stonden wijd open en glansden heel helder. Ganderbai boog zich over Harry heen en rolde heel voorzichtig (als iemand die zestiende-eeuwse kant hanteert) de mouw van de pyjama op tot aan de elleboog, zonder de arm te bewegen. Ik zag dat hij een eindje van het bed af bleef staan.

Hij fluisterde: ‘Ik zal u een injectie geven. Serum. ’t Is maar een prikje, maar tracht u niet te bewegen. Trek uw buikspieren niet samen. Hou ze heel slap.’

Harry keek naar de injectiespuit.

Ganderbai nam een eind rode rubber slang uit zijn tas en hij bond deze met een stevige knoop rond Harry’s biceps.

Hij reinigde een klein veld van de blote onderarm met alcohol, reikte mij de wisser en nam mij de spuit uit de hand. Hij hield ’m op tegen het licht, tuurde naar de streepjes van de inhoudsmaten en spoot er een beetje gele vloeistof uit. Ik stond onbeweeglijk naast hem en keek toe. Harry keek eveneens toe, en zijn gezicht zweette zó dat het wel leek alsof het dik met crème was ingesmeerd die op zijn huid smolt en op het kussen droop.

Ik zag dat de blauwe ader aan de binnenkant van Harry’s onderarm gezwollen was, ten gevolge van het schroefverband, en toen zag ik de naald boven de ader; Ganderbai hield de spuit bijna plat tegen de arm en liet de naald van terzijde in de huid van de blauwe ader dringen – heel langzaam maar krachtig gleed hij er in, alsof het kaas was. Harry keek naar het plafond en sloot zijn ogen en opende ze weer, maar hij bewoog zich niet.

Toen het klaar was, boog Ganderbai zich naar voren en hield zijn mond vlak bij Harry’s oor. ‘Nu kan u niets gebeuren áls u wordt gebeten. Beweeg u niet, beweeg u alstublieft niet. Ik kom dadelijk terug.’

Hij greep zijn tas en liep naar de hal. Ik volgde hem.

‘Is hij nu safe?’ vroeg ik.

‘Nee.’

‘Maar in hoeverre dan wel?’

De kleine Indiase dokter stond daar in de hal en wreef zich over zijn onderlip.

'Het moet toch enige bescherming geven, nietwaar?' vroeg ik.

Hij wendde zich af en liep naar de gazen deuren, die naar de veranda leidden. Ik dacht dat hij ze zou openen, maar hij bleef staan en keek uit in de nacht.

'Deugt het serum dan niet?' vroeg ik.

'Helaas niet,' antwoordde hij, zonder zich om te draaien. 'Het zou hem kunnen redden, maar misschien ook niet. Ik tracht een andere maatregel te bedenken.'

'Zullen we het laken snel terugslaan en de slang wegslaan voor hij de tijd heeft om te bijten?'

'Nooit! We mogen dat risico niet nemen.' Hij sprak op scherpe toon en zijn stem klonk wat hoger dan gewoonlijk.

'Maar we kunnen 'm daar toch niet zo maar laten liggen,' zei ik, 'hij wordt zenuwachtig.'

'Alstublieft, alstublieft,' zei hij, terwijl hij zich omdraaide en beide handen ophief. 'Niet zo snel, alstublieft. Dit is niet iets om halsoverkop te doen.'

Hij wreef zijn voorhoofd met zijn zakdoek af en stond daar, fronsend, en beet op zijn lip.

'U moet weten,' zei hij tenslotte, 'er is een methode. We moeten een verdovend middel toedienen op de plek waar het beest ligt.'

Dat was een prachtidée.

'Het is niet 100% safe,' vervolgde hij, 'want een slang is een koudbloedig dier en een verdovend middel werkt bij zulke dieren niet zo goed of vlug, maar het is toch beter dan welke andere maatregel ook. We zouden ether kunnen gebruiken of chloroform...' Hij sprak heel langzaam en trachtte het probleem dóór te denken, terwijl we praatten...

'Wat zullen we gebruiken...?'

'Chloroform,' zei hij opeens. 'Gewone chloroform. Dat is het beste. En nu vlug!' Hij nam mijn arm en trok me mee naar de veranda. 'Rij naar mijn huis! Tegen de tijd dat u daar bent, heb ik al met mijn boy getelefoneerd en die zal u het vergifkastje wijzen. Hier is de sleutel van het kastje. Neem er de fles met chloroform uit. Die heeft een oranje etiket en de naam staat er op. Ik blijf hier voor het geval er iets gebeurt. Maar vlug, háást u nú! Nee, nee, uw schoenen heeft u niet nodig!'

Ik reed snel weg en na ongeveer een kwartier was ik terug met de fles chloroform. Ganderbai kwam uit Harry's kamer en trof me in de hal. 'Hebt u het?' zei hij. 'Mooi. Ik heb hem net verteld wat we gaan doen. Maar nu moeten we ons haasten. Hij heeft het niet makkelijk, het duurt al zo lang. Ik ben bang dat hij zich zal bewegen.'

Hij liep terug naar de slaapkamer en ik volgde hem; met beide handen hield ik de fles voorzichtig vast. Harry lag op het bed, in precies dezelfde houding als tevoren, en het zweet stroomde van zijn wangen. Zijn gezicht was nat en

wit. Hij draaide zijn ogen naar me toe en ik glimlachte en knikte vol vertrouwen tegen hem. Hij bleef me aankijken. Ik hief mijn duim op, met 'n gebaar van: het komt best voor mekaar! Hij sloot zijn ogen. Ganderbai hurkte naast het bed en naast hem op de vloer lag de holle rubber slang die hij eerst als schroefverband had gebruikt, en hij schoof een pijpje papier in het ene eind van de slang.

Hij begon nu een stukje laken onder de matras uit te trekken. Hij werkte op dezelfde hoogte als Harry's middel, op ongeveer een halve meter afstand van het lichaam, en ik keek toe terwijl zijn vingers zachtjes aan de rand van het laken trokken.

Hij werkte zo langzaam dat het bijna onmogelijk was enige beweging te ontdekken, zowel in zijn vingers als in het laken waaraan hij trok.

Eindelijk slaagde hij er in een opening onder het laken te maken en toen nam hij de rubberslang en schoof het ene einde in de opening, zodat het onder het laken kon glijden, over de matras heen, in de richting van Harry's lichaam. Ik weet niet hoe lang hij er over deed om die slang een halve decimeter naar binnen te doen glijden. Het kan twintig minuten hebben geduurd, misschien wel veertig. Ik zag de slang nooit bewegen.

Ik wist dat hij er binnenging, omdat het zichtbare gedeelte geleidelijk korter werd, maar ik betwijfel of de krait ook maar enige trilling kan hebben gevoeld. Ganderbai zelf zweette nu ook, grote druppels parelden op zijn voorhoofd en bovenlip. Maar zijn handen trilden niet en ik zag dat zijn ogen scherp opletten; die keken niet naar de slang in zijn handen, maar naar het kreukelige laken boven Harry's buik.

Zonder op te kijken, stak hij zijn hand naar me uit, om de chloroform in ontvangst te nemen. Ik wong er de stop uit en drukte hem de fles in de hand, maar ik liet hem pas los toen ik er zeker van was dat hij hem goed vasthad. Toen wenkte hij me met een heftig hoofdgebaar en fluisterde: 'Zeg hem dat ik de matras zal doordrenken en dat het heel koud zal worden onder zijn lichaam. Daar moet hij op voorbereid zijn, hij mag zich niet bewegen. Zeg het hem nu.'

Ik boog me over Harry heen en gaf de boodschap door.

'Waarom schiet ie niet op?' zei Harry.

'Dat dóet ie, Harry. Maar het zal heel koud worden onder je, wees daar op voorbereid.'

'Godallemachtig, schiet toch op!' Voor de eerste maal verhief hij zijn stem en Ganderbai keek op met scherpe blik, hij staarde hem enkele seconden aan en wijdde zich toen weer aan zijn taak.

Ganderbai goot een paar druppels chloroform in de papieren buis en wachtte tot deze naar beneden waren gedropen. Toen goot hij er nog wat in. Opnieuw wachtte hij, en de penetrante, misselijkmakende geur van chloroform verspreidde zich door de kamer en wekte onprettige associaties aan verpleeg-

sters in witte jurken en witte chirurgen die in een witte kamer rondom een lange witte tafel stonden. Ganderbai bleef maar doorgieten en ik kon de damp van de chloroform langzaam als rook zien wervelen boven de papieren pijp. Hij wachtte even, hield de fles tegen het licht, goot nog een flinke scheut in de buis en overhandigde me de fles. Langzaam trok hij de rubberslang onder het laken vandaan en stond toen op.

De inspanning en spanning van het binnenbrengen van de slang en het toedienen van de chloroform moeten heel groot geweest zijn, want ik weet me nog goed te herinneren dat toen Ganderbai zich omdraaide en tegen me fluisterde, zijn stem heel zwak en vermoeid klonk: 'We zullen een kwartier wachten en het zo safe mogelijk spelen...'

Ik boog me over naar Harry om het hem te zeggen. 'We wachten nu een kwartier, voor alle zekerheid, begrijp je. Maar misschien is het beest al buiten westen.'

'Waarom, in Godsnaam, kijken jullie dan niet?' Hij sprak opnieuw heel luid en Ganderbai draaide zich snel om en zijn smal gezicht had opeens een uitdrukking van grote woede. Hij had bijna zwarte ogen en hij staarde Harry aan en Harry's mondhoekspier begon te sidderen. Ik nam mijn zakdoek en wreef zijn nat gezicht af en trachtte hem te troosten door zijn voorhoofd te strelen. Toen bleven we naast het bed staan wachten. Ganderbai sloeg Harry's gezicht al die tijd gade, op een wonderlijk intense manier. De kleine Indiër concentreerde al zijn wilskracht op het rustig houden van Harry. Hij liet de patiënt niet éénmaal los met zijn blik, en hoewel hij geen geluid maakte, scheen hij hem aldoor toe te schreeuwen: Luister naar me, u móet naar me luisteren – nu mag u dit niet gaan bederven, hoor! En Harry lag daar maar met sidderende mond, doornat van zweet. Hij sloot zijn ogen, opende ze weer, keek naar mij, naar het laken, naar het plafond en weer naar mij, maar nooit naar Ganderbai. Toch hield Ganderbai hem op een of andere manier in zijn macht. De geur van chloroform was benauwend en maakte me misselijk, maar ik kon de kamer nú niet verlaten. Ik had het gevoel dat iemand een enorm grote ballon opblies en ik wist dat die dadelijk uit elkaar zou spatten, maar ik kon mijn blik niet afwenden.

Eindelijk draaide Ganderbai zich om en knikte – en toen wist ik dat hij gereed was om verdere stappen te ondernemen. 'Loopt u naar de andere kant van het bed,' zei hij. 'We zullen ieder een kant van het laken nemen en het samen terugtrekken, maar heel langzaam, alstublieft, en heel rustig.'

'Blijf doodstil liggen, Harry,' zei ik, en toen ging ik naar de andere kant van het bed en greep het laken beet. Ganderbai stond tegenover me en samen begonnen we het laken terug te trekken – we trokken het heel langzaam van Harry's lichaam af en bleven zover mogelijk weg staan, maar tegelijkertijd bogen we ons naar voren en trachtten we onder het laken te gluren. De geur van chloroform was afschuwelijk. Ik herinner me dat ik mijn adem trachtte in te hou-

den, en toen me dat niet langer lukte, probeerde ik heel oppervlakkig te ademen, opdat het spul niet in mijn longen terecht zou komen.

Harry's gehele borst was nu zichtbaar – of beter gezegd de gestreepte pyjama die de borst bedekte; en toen zag ik het witte koord van zijn pyjamabroek, keurig geknoopt met een strik erop. Nog wat verder... en daar zag ik een paarlemoeren knoop, en dat was iets dat ik nog nooit op mijn pyjama's gedragen had... een gulknoop... stel je voor... en dan nog wel een van paarlemoer! Die Harry, dacht ik, is een man met een verfijnde smaak. Het is vreemd hoe frivol men soms gaat denken op spannende ogenblikken, en ik herinner me nog heel goed dat ik Harry zo 'verfijnd' vond, toen ik dat knoopje zag.

Er lag geen kraai op zijn maagstreek – en op de buik bevond zich alleen maar dat knoopje.

We trokken het laken nu sneller weg en toen we zijn benen en voeten hadden onthuld, lieten we het laken over de rand van het bed op de vloer vallen.

'Verroer u niet,' zei Ganderbai, 'verroer u niet, Mr Pope!' En hij bewoog zijn hoofd langs Harry's lichaam en gluurde overal, ook onder zijn benen. 'We moeten voorzichtig zijn,' zei hij.

'Het beest kan op de gekste plekken zitten of in een van zijn broekspijpen.'

Toen Ganderbai dit zei, hief Harry snel zijn hoofd van het kussen en keek naar zijn benen. Het was de eerste maal dat hij zich had verroerd. Toen op eens sprong hij op, ging op het bed staan en schudde beurtelings heftig met zijn benen in de lucht. Op dat moment dachten wij beiden dat hij gebeten was en Ganderbai tastte reeds in zijn tas naar een ontleedmes en een schroefverband, toen Harry ophield met zijn bokkensprongen en stilstond en naar de matras keek waar op hij stond, en schreeuwde. 'Maar hij *is* er niet!'

Ganderbai richtte zich op en ook hij keek even naar de matras. Toen keek hij naar Harry. Het was dus prima met Harry gesteld. Hij was niet gebeten en hij zou ook niet worden gebeten en hij zou niet doodgaan en alles was prachtig – maar dat scheen niemand nu bepaald in een betere stemming te brengen.

'Mr Pope, u bent er toch wel zéker van dat u het beest hebt *gezien*?'

Hij zei het met een zweem van sarcasme, die hij onder normale omstandigheden nooit in zijn toon zou hebben gelegd.

'U denkt toch niet dat u misschien hebt liggen dromen, Mr Pope?'

Aan de manier waarop Ganderbai naar Harry keek, merkte ik dat het sarcasme niet ernstig bedoeld was. Het was meer dat hij zich na alle doorstane spanning even in scherts liet gaan.

Harry stond in zijn gestreepte pyjama op het bed en hij keek Ganderbai woedend aan en zijn wangen werden vuurrood.

'Wilt u beweren dat ik een *leugenaar* ben?' schreeuwde hij.

Ganderbai bleef volkomen roerloos staan en keek naar Harry.

Harry deed een pas voorwaarts op het bed en zijn ogen hadden een felle glans.

'Jij vuile, kleine Hindoe-rat!'

'Hou je mond, Harry!' zei ik.

'Vuile, zwarte rioolrat!'

'Harry!' riep ik, 'hou je bek!' Het was vreselijk, de dingen die hij zei...

Ganderbai verliet de kamer alsof geen van ons beiden daar aanwezig was – en ik volgde hem en sloeg mijn arm om zijn ene schouder terwijl hij door de hal naar de veranda liep.

'Luister maar niet naar Harry,' zei ik. 'Dit hele geval heeft 'm zó van streek gemaakt dat hij niet meer weet wat hij zegt.'

We liepen het trapje af, de oprijlaan op, waar Ganderbai's oude Morris stond geparkeerd. Hij opende het portier en stapte in.

'U heeft iets fantastisch gepresteerd,' zei ik. 'Hartelijk dank voor uw komst.'

'Hij heeft alleen maar een lange vakantie nodig,' zei hij rustig, zonder me aan te kijken, en toen startte hij de motor en reed weg.

Rubberen roos

Lin had van een olifant gedroomd. Ze herinnerde het zich toen de tram langs Artis was gereden en ze achter het hek de stenen dinosauriërs had gezien en de flamingo's in de vijver.

Ze was naakt geweest, in een diepgroen oerwoud. De olifant had zijn slurf om haar heen geslagen, haar opgetild en op zijn nek gezet, en ze was met hem uit rijden gegaan. Ze had een stokje in haar hand waarmee ze hem tikjes gaf en stuurde. Het duidelijkst herinnerde ze zich hoe de ruwe eeltige huid van zijn slurf over haar buik was gegleden, over haar rug en onderlangs haar borsten, hoe stevig zijn greep was, hoe ze erin hing. De lome schommeling van het olifant-rijden had haar opgewonden. Waar haar schaambeeklijn zijn huid raakte was een donkere vlek ontstaan. Haar hele lijf was bedekt met glinsterende zweetdruppels.

Voor Lin had zo'n droom geen geheimen. Dacht ze.

Ze verlangde naar een minnaar.

Vier jaar had ze een vaste vriend gehad, vanaf haar zeventiende. Maar het was verwaterd, en opeens zagen ze elkaar niet meer. Lin vond hem een slapjanus, veel te lief. Toch miste ze hem, bij vlagen, ze dacht aan zijn gladde harde borst, herinnerde zich hoe hij haar neukte en hoe ze tegen elkaar aan in bed lagen.

De tram ratelde over het Rokin. Op de Dam stapte ze uit en liep de nauwe sleuf van de Nieuwendijk in. De rolluiken voor de winkels waren nog gesloten, de straat was leeg en lag in de schaduw. Er was net gespoten, waterdamp steeg op van het asfalt. Lin liep midden over straat, op haar highheels, en voelde zich rank.

Voor de winkel moest ze nog tien minuten wachten. Ze dreutelde heen en weer tot Anil verscheen, een vriendelijke Hindoeestaan van een jaar of veertig. Zijn gitzwarte haar lag in natte kamstreken op zijn hoofd. Hij hurkte bij het rolluik, ervoor wakend dat zijn pantalon het asfalt niet raakte, en opende het slot. Ze rook zijn aftershave en nog iets dat hij door zijn haren smeerde. Zoals altijd trok Anil een raar gezicht naar haar toen hij het rolluik omhoog stootte.

De geur van leer kwam hen tegemoet.

Anil trok meteen twee zware rekken naar buiten. Toen ging hij naar binnen, knipte de lichten aan en begon de kassa in orde te maken. Lin hing met een lange stok leren jacks en broeken aan de haken boven de winkelingang.

's Avonds zat ze met twee vriendinnen in een café bij het Oosterpark. Het was warm. In het park werd gevoetbald, er zaten hele families in kringen op het gras. Sigarettenrook bleef hangen in de avondlucht. Ook toen de zon was ondergegaan en het tussen de bomen begon te schemeren, bleef het druk in het park.

Lin wilde in het park zijn, ze wilde er bevallig rondlopen, totdat iemand zijn arm om haar middel sloeg, haar stevig vastpakte en meenam. Maar dat was een droom. Ze zat met haar vriendinnen voor het open raam van een café, ze verveelde zich, ook al liet ze het niet merken, ze moest zichzelf dwingen om te praten en was blij wanneer het lawaai van een voorbij rijdende tram het gesprek even onmogelijk maakte.

Om een uur of elf ging ze naar het toilet. Ze waste haar handen, ze borstelde haar haren en bekeek zichzelf onderwijl in de spiegel. Ze trok haar nauwsluitende broek een centimeter omhoog, ze trok haar topje een centimeter omlaag over haar borsten en streek met een hand over haar blote navelstreek. Dromend stond ze voor de spiegel.

'Een oninteressant jong ding - dat ben je.'

Lin verstijfde en keek toen opzij. Hij stond bij de deurpost, een man van een jaar of dertig, donker, in een leren jack, en hij vertrok geen spier.

'Een oninteressant jong ding.'

Hij zei het langzaam, sarrend. Ze voelde zich als verlamd, leeg en weerloos. Hij trok een sigaret uit een pakje, bekeek haar terwijl hij hem opstak en liep weg. Het had misschien twintig seconden geduurd. Opeens drongen de geluiden van het café weer tot haar door.

Lin had tien minuten nodig om zich te herstellen.

In het café zag ze hem niet.

Tegen haar vriendinnen zei ze dat ze zich

niet goed voelde en ze ging weg.

Het was donker geworden. In het park was niemand meer. Terwijl ze langs het hek liep onder de roerloze bomen begon ze te huilen. Aan de overkant zag ze een lege zijstraat, en ze huilde harder. Toen ze langs het hele park gelopen was, huilde ze niet meer. Ze werd helder, en ze werd kwaad. Eindelijk viel haar in wat ze tegen die vent had moeten zeggen: O ja? Vind je dat? Waarom kijk je dan naar me? Klootzak!

Maar ze was als verlamd geweest. Haastig liep ze door de Vrolikstraat met zijn bomen en eindeloze rijen geparkeerde auto's. Heren en der zaten nog mannen in hun hemd op de stoep te drinken. Het geluid van lege bierflessen die in een krat werden gezet weerkaatste tegen de huizen. Honden scharrelden tussen de auto's. In donkere kamers zag ze starre gezichten, verlicht door verspringende televisiebeelden.

Toen ze de huisdeur achter zich had dichtgetrokken, herademde ze en luisterde naar de stilte in het trappenhuis. Ze steunde haar knieën tegen een van de onderste traptreden, legde haar lijf tegen de trap, op de ruwe loper, en snoof de vunzige lucht op die eraf kwam, ze walgde ervan en bleef er toch aan ruiken, aan die vunzige loper, en besefte voor het eerst dat ze dit al veel vaker had gedaan.

Een week later stond hij in de winkel. Haar hart sloeg over. Ze herkende hem meteen. Ze stond achterin de zaak en richtte haar ogen op Anil, die bij de kassa zat en slaperig door de poort van jacks en broeken naar buiten staarde. De man liep vlak langs haar, terwijl ze als verstijfd met haar handen op haar rug stond, keek haar aan met een uitdrukkingloos gezicht en scheen haar niet te herkennen. Na enkele minuten was hij verdwenen. Anil had hem waarschijnlijk niet eens opgemerkt.

Een paar dagen later kwam hij weer. Anil was een klant aan het helpen. Ze stond bij de kassa. Hij droeg een colbert en een zonnebril -die hij afzette toen hij haar, na een paar verkennende bewegingen langs de rekken, vroeg hem te helpen.

Ze hielp hem. Het absolute minimum:

geen woord, geen gebaar meer dan nodig was. Ze zweette. Hij paste vijf, zes, zeven jacks. Was hij een aarzelaar? Of wilde hij haar zo lang mogelijk bij zich houden? Ze zag zijn schouders, hard en mager onder zijn shirt, ze zag dat hij lichtelijk kromme benen had, en ze zag zichzelf met hem in de spiegel terwijl hij via de spiegel naar haar keek. De huid van zijn gezicht was glad en stond strak om zijn kaken en jukbeenderen. Wat haar het meest tegenstond was zijn kleine, vormeloze neus.

Hij kocht een zwart rundleren jack en liet haar zijn colbert in een draagtas stoppen. Ze durfde het nauwelijks aan te raken, maar vouwde het toch voor hem op, met sierlijke gebaren zelfs, alsof ze indruk op hem wilde maken.

Toen ze om kwart over zes onder het al half gesloten rolluik doorwipte, blij dat het er op zat, stond de man haar op te wachten. Ze zag het te laat. Ze kon niet meer teruglopen naar Anil, die bovendien, zoals ze met een blik over haar schouder zag, in tegenovergestelde richting verdween. De man sprak haar aan, hij hield haar staande en zei een paar zinnen die ze, van schrik, niet verstond. Toen gaf hij haar een langwerpige doos met een plastic venster. Onder het plastic lag iets dat ze aanzag voor een rubberen roos. Haar maag trok zich samen, maar ze glimlachte en zei:

'Nou, bedankt.'

Hij keek haar aan. Ze werd in hem gezogen, zoals ze in die vunzige traploper werd gezogen. Hij vroeg haar of ze zin had om morgenavond met hem te gaan stappen, en ze zei:

'Okay.'

Toen ze thuiskwam was ze misselijk. De rubberen roos bleek een orchidee te zijn.

De hele zaterdag was ze vastbesloten niet te gaan.

Het was een loodzware dag.

Maar om zeven uur stond ze toch onder de douche: Ze waste en föhnde haar glanzend zwarte haar. Van haar gezicht maakte ze bijna een masker: donkerrode lippen, wit poeder op haar hoge jukbeenderen en haar ogen zo opgemaakt dat de schuine

stand van de oogleden werd geaccentueerd. Ze trok een jurk aan waarin ze wat ouder leek, en op de een of andere manier wist ze dat dat voor h  m niet hoefde, dat ze voor h  m niet ouder hoefde lijken. Ze aarzelde. Tenslotte trok ze een broek aan met rijg-touwtjes op de heupen, een strak truitje, en koos een jasje dat ze los over haar blote schouders zou leggen.

Haar adem stakte voortdurend.

Om acht uur belde ze een minder in trek zijnde vriendin om haar te vragen of ze mee uitging, maar ze legde de hoorn neer voordat er was opgenomen.

Om half negen zag ze hem in de grote brasserie aan de Amstel. Hij stond op en gaf haar een hand.

'Henri,' zei hij.

'Lin.'

Ze wist meteen dat hij loog, en dat fascineerde haar, dat hij loog over zijn naam. Terwijl hij drankjes haalde, keek ze om zich heen. Het was druk in de zaak, aan de bar,

aan de tafels. Van de kant van de rivier viel laag zonlicht door de ramen. Ik zit hier met een man die liegt over zijn naam, dacht ze, en ik ga niet weg. Toen ze hem vanuit haar ooghoeken zag terugkomen, begon ze zich koelte toe te wuiven met een menukaart.

'Het is warm,' zei ze.

'Kan ik goed tegen.'

Hij droeg dat colbert, een hel lichtblauw t-shirt en een leren broek. Ze zwegen. Er hing iets in de lucht. Ze had willen zeggen: daar zit je dan, met zo'n oninteressant jong ding. Maar ze zei het niet. Hij hield het tegen met zijn blik.

Toen ze de brasserie verlieten, moest Lin iets wegslikken.

In de bioscoop deed hij niet wat ze verwachtte dat hij zou doen. Hij hield zijn handen thuis. In de pauze praatten ze over de film, met ijs en koffie, voor een open raam. Het jasje hing losjes om haar schouders. Hij keek naar haar borsten en de smalle reep buik die niet door het truitje ►

werd bedekt. Lin vroeg hem wat hij deed.

'Ik werk bij een houthandel.'

'O ja? Ik dacht dat je in de beveiliging zou zitten, of zoiets.'

'Dacht jij dat?'

Ze knikte, bijna terugdeinzend.

'Nou, dat klopt, toevallig. Ik heb in de beveiliging gezeten. Maar nu zit ik even bij een houthandel.'

Hij deed zijn best om het vaag te laten klinken. Lin wist niet meer wat te doen of te zeggen. Ze schoof een hand onder haar haren en wierp ze omhoog. Ze zag zijn borst zwellen onder zijn shirt en voelde opeens dat ze ook macht had over hem.

'Zullen we de rest van die film maar laten zitten,' vroeg hij.

'Mij best.'

In de discotheek zag ze hoe hij danste: gedreven, maar afgemeten, en ijverig, bijna aandoenlijk ijverig in het na-apen van de bewegingen van anderen. Lin danste ingetogen, bijna zonder van haar plaats te komen. Als een prinses, dacht ze.

Op weg naar de uitgang, in het gedrang bij de portier, rook ze hem plotseling: een zweetlucht die haar adem deed stokken, een geur zo sterk als die van een paard, maar bitter, als van as en door de regen gedooft vuur.

Het was een uur of twee. Ze stapten in zijn auto -een gewone auto, zoals ze had vastgesteld. Langzaam reden ze door de stad, om bij te komen, de raampjes open, elk een onderarm op het portier. Ze zeiden niets.

Een tijdlang stonden ze geparkeerd onder een boom aan de Sarphatistraat. Het vuilgele licht van de lampen boven de trambaan viel in de auto. Maar ook werden ze beschaduwd door de boom, middenin de nacht.

'Daar hou ik nou van,' zei hij, 'mijn wagen ergens parkeren, rustig zitten en kijken wat er langs komt.'

'Er komt anders niet veel meer langs.'

Lin lachte. Ze lachte hem uit. Ze wierp haar haren uit haar nek omhoog, ze draaide op haar stoel en lachte. Hij wachtte tot ze weer stil zat.

'Nee,' zei hij toen, 'het is rustig. Maar nu heb ik jou om naar te kijken, jij met je kleine tietjes en je spleetogen.'

Ze keek hem aan, glashard, maar ze kon niet tegen hem op. Toen vroeg ze maar om een sigaret. Ik kan zo uitstappen, dacht ze, ik ben vlakbij huis. Maar ze stapte niet uit.

Tenslotte reden ze naar de Pijp. Lege stille straten met rijen geparkeerde auto's aan weerszijden. Hij parkeerde.

'Stap maar uit, trutje.'

In zijn ogen zag ze de blik van hun eer-

ste ontmoeting. Lin had het gevoel of er iets begon te draaien; nu was er geen houden meer, hier was het om begonnen.

Ze bleef zitten.

'Gewoon effe uitstappen, ja?'

Ze stapte uit en sloeg het portier hard achter zich dicht. Een ogenblik later stond hij naast haar, tussen de auto's, met zijn kruis tegen haar heup. Hij deed het portier weer open en legde haar hand op de kruk.

'En nou gewoon effe zachies dichtdoen, ja?'

Ze deed wat hij wilde. Hij duwde haar voor zich uit naar het trottoir. Zijn hand gleed over haar naakte rug, naar haar buik, hij hield haar stevig vast en nam haar mee. Lin hoorde haar hakken tikken in de stille straat, en het was of ze zich vastklampte aan het geluid van haar hakken. Haar hart bonsde. Ze zag twee benzinepompen, en verder niets.

Het gebeurde.

Nu gebeurde het.

Hij had een etage op de tweede verdieping. Hij sliep in de voorkamer, aan de straat. Het was er rommelig. Hij liet het donker. De gordijnen waren half dicht, en ze bewogen in de tochtstroom die door de twee opengeschoven ramen naar binnen gleed. Er was net genoeg licht om de dingen te kunnen onderscheiden.

'Hierheen.'

Hij duwde haar door de schuifdeuren naar de achterkamer, die een ogenblik later baadde in het licht en haar deed verkillen. Rubber op de vloer, grote spiegels met vergulde lijsten aan de wanden, een witleren bankstel op een berbertapijt. Voor de bank, op het glazen bovenblad van de salontafel, lag een doos, langwerpig, met een plastic venster.

De doos scheen hem een ogenblik in verwarring te brengen. Hij legde hem op de televisie.

'Ik hou toch zo van orchideeën,' zei hij, brutaal.

Lin zat op de bank, rechtop, koel leer onder haar handen. Hij schonk whisky over de ijsklonten in twee kolossale glazen, precies de glazen waaruit je op een witleren bank behoorde te drinken. Hij gloeide, donker, strak. Zodra ze naar hem keek, werd ze in hem gezogen. Hij trok zijn colbert uit, zijn schoenen en zijn sokken. Ze durfde niet naar zijn voeten te kijken, alsof die haar vreselijke dingen zouden vertellen. Hij kwam naast haar zitten.

'Ik hou van kleine tietjes,' legde hij uit.

Met zijn duim streek hij nieuwsgierig over haar oogleden.

'Ben je volbloed chinees?'

Ze schudde haar hoofd. Bij elke adem-

tocht rook ze nu zijn lichaamsgeur, bitter, als van as en gedooft vuur.

Hij neukte haar op het bed. Lin huilde om dingen die hij tegen haar had gezegd. Haar gezicht werd nat van tranen. Dat scheen hem op te winden: zijn pik werd harder, hij stootte dieper.

Later nam hij haar nog een keer op de bank, nadat hij een handdoek onder haar had gelegd om te voorkomen dat het leer vuil zou worden.

Toen hij haar naar huis bracht, begon het licht te worden. Ze liet zich afzetten bij het Oosterpark, met een smoes. Hij draaide op het kruispunt en reed weg zonder nog naar haar te kijken, licht gebogen over het stuur, alsof hij plotseling niet goed zag.

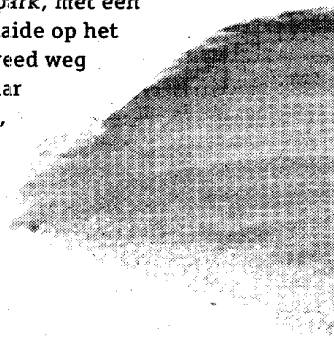
Lin sliep lang, onrustig, woelend in haar dromen, en ze voelde zich ellendig toen ze wakker werd. De muziek ging hard aan. Tegen het eind van de middag leek het leven zijn gewone gang te hernemen. Ze maakte iets te eten, ze belde haar moeder, ze belde een vriendin, en ze hoorde de vertrouwde geluiden van de straat.

's Avonds zat ze in haar café bij het Oosterpark. Ze zag er moe uit. Tot haar verbazing raakte ze aan de praat met Machiel, een van de aardigste jongens die hier rondhing. Gewoonlijk kwamen alleen de minder aardige types op haar af, misschien omdat ze zo knap was en iets ongenaakbaars had. Bijna een uur zat ze ongestoord met hem te praten. Ze zag de kleuren van zijn bloes, die ze mooi vond, ze hoorde zijn stem, ze zag zijn aarzelingen, en ze dacht: dit vind ik een aardige jongen; echt aardig, en toch ben ik vannacht uitgegaan met een monster.

Toen ze langs het Oosterpark naar huis liep, was het donker. Het gevoel van ellende keerde terug. Ze herinnerde zich de nacht. Ze wist dat ze nog niet van hem af was, van de man die loog over zijn naam en nu even bij een houthandel zat, en ze wist ook dat ze misschien alleen van hem af zou kunnen komen door een ander te nemen - die net zo was als hij.

In de Vrolikstraat dacht ze: er iets niet goed met mij, deug ik niet, dat ik zo'n man tegenkom, ben ik niet zoals ik denk dat ik ben?

Toen ze thuiskwam, stond hij voor haar deur. •



Hoela

Eerst was er de tuin, in de tuin de vijver, en daarna weer een gazon. Daarachter een hoge heg, donkergroen. Hij wist wat er na de heg kwam: een wild terrein waar ze huizen gingen bouwen. Een stuk van dat terrein kon hij zien, en de houtzagerij aan het eind ervan. En hij kon lezen, *Leverkaats Fijnhoutzagerij*. De lucht was vochtig, het was herfst. Toch was het niet koud, dat had zijn vader gezegd. Tussen de tuin en de kamer achter hem was hij volstrekt alleen. Hij rook de ooms en de tantes, hij rook de jarige tante en zij had hem gekust, hij rook zijn vader en moeder. Of hoorde hij ze? Achter hem, lawaai? Hij keek niet om, hij had het al gezien. De ronde lage tafel met het kleed, daaromheen zaten ze.

Sigarerook kwam op hem af, stond achter hem en zei, moet je niet buiten spelen? En parfum kwam op hem af, stond achter hem en zei, Arthur is ook buiten.

Dat wist hij, maar hij ging niet naar buiten. De geuren gingen weer naar hun plaatsen en praatten over hem, zijn vader zei, laat hem maar, en ze lieten hem. Hij stond aan het raam en keek naar Arthur. Arthur was heel klein, en keek niet naar het huis. Hij stapte door het natte gras, bezig met een wagentje. Zand halen bij de zandbak, dat vervoeren langs een vastgestelde route, een omweg, en dan het zand in de vijver gaan gooien. Zo te zien was Arthur een auto. Hij had een sukkelgangetje en zijn mond ging open voor het tuuuut roepen. Met zijn rechterhand stuurde hij. Met zijn linker trok hij het karretje voort.

De geur van zijn moeder bracht een glas limonade. Kom je niet bij ons zitten? Nee.

Hij bleef kijken. Het was mooi, de stilte rond Arthur. Af en aan, zonder enig geluid reed de auto door de tuin, zand halen, vervoeren, in de vijver gooien. Een grote hand kwam hem halen en zette hem in de kring, bij zijn grootvader. Hij was groot geworden. Hij was al heel stevig. Hij werd in zijn wang geknepen, over zijn haar gestreeld, gekust.

Zijn grootvader zei dat Arthur veel kleiner was, maar veel flinker, want die speelde buiten, terwijl het mistte en toch wel een beetje koud was. Ze keken allemaal naar buiten, naar het rode autootje in het gras, en lachten. Daarna mocht hij weer bij het raam. Toen hij bij het raam kwam zag hij de auto slippen en in de vijver glijden. Hij keek. Arthur schoof langzaam in het dikke water. Hij liet het autootje niet los, en keek naar het huis, en keek naar hem, zijn neef, die vanachter het raam, vanuit het huis, naar hem keek. De auto toeterde uit alle macht en schoof nog verder in het water. Arthur keek naar hem terwijl hij dieper wegzonk. Zijn mond bewoog. Toen verdween hij ineens onder het zwarte oppervlak. Hij bleef kijken, hij zei niets. De geuren achter hem bewogen zich in en uit elkaar, pas veel later zou hij ze allemaal weten, gerinkel van kopjes, geschraap van gebakvorkjes over schoteltjes, geschuif van stoelen, praten. Hij bleef staan. Pas toen de auto helemaal gezonken was, toen Arthur, helemaal nat, nog een keer boven het water uit was gekomen en daarna weer en nu voorgoed,

was weggezakt, ging hij bij zijn moeder zitten, en kreeg een taartje, en nog een glas limonade.

Later, veel later, na een van de miljoenen nachtmerries waarin hij verdronk en verdronk, en verdronk kon hij zich herinneren wat hij die middag gedacht had. Het was ook niet moeilijk. Het wegglijden begeleidend was zijn gedachte geweest: *Leverkaats fijnhoutzagerij*. En daardoorheen, in tegengestelde richting, volstrekt duidelijk, had hij gedacht, hoela, hoela, hoela.

Honingeiland

De echtgenote van de keizer, Constanza, was een zeldzaam wrede vrouw. Ook de keizer zelf, Alfonsus, was ongemakkelijk in de omgang; kortaangebonden en snel geprikkeld, maar de hardvochtigheid van zijn vrouw bezat hij niet.

'Kop eraf!' riep ze bij elke gelegenheid, en dan glimlachte ze een van haar lieve, uiterst onbetrouwbare glimlachjes. Haar kleine teentjes krulden in haar marokijnleren mocassins.

'Laat de koppen rollen!' Omdat zij zo machtig was, en erg mooi bovendien, en omdat haar man, zijn driften daargelaten, een slappe, karakterloze figuur was – die pap slobberde en door zijn bedienden de korstjes van het brood liet snijden – was er niemand in het kleine keizerrijk (een rijk dat de grenzen van het eiland niet overschreed) om haar tegen te houden. Dus rolden de koppen in een hoog tempo.

Het was alleen de keizerin die de aanleidingen voor de onthoofdingen verzoon en die de bevelen gaf. Zij knipperde nooit –niet één keer –met haar ogen wanneer er weer een wit hoofd met uitpuilende ogen en stukgebeten tong voor haar voeten rolde, en soms zelfs haar harembroek bespatte met fijne druppels bloed. Ze glimlachte alleen maar en wapperde met haar blanke, gemanicuurde handje.

'Stop ze maar in het Honingbad! Zo snel mogelijk in het Honingbad. Vlug. Vluggen! Moet je eigen kop soms rollen voordat je doet wat ik zeg? Wat kijken jullie. Denken jullie soms dat ik daar het recht niet toe heb?'

Dan beefden en bibberden en knikten de beulen in het kille ochtendlicht en sleepten ze de afgehouden hoofden aan de haren –en in grote haast –mee naar de enorme kuip die midden op het plein voor het keizerlijk paleis stond en die Constanza speciaal voor dit doel had laten ontwerpen.

In die houten kuip dreven – in een meer van honing – honderden en nog eens honderden afgeslagen hoofden.

Daar dobberde ook Guido, de slagersleerling, met nog altijd een stomme grijns om zijn lippen. Het leek wel of hij met die lippen smakte en om worst riep. Daar dreef Ada, de schooljuffrouw, met haar lange gezicht en zijdeblonde haren. Zij keek verbaasd en zelfs lichtelijk opgewonden –alsof dit afhouden haar eerste en tegelijk haar laatste avontuur was geweest. Naast haar stak de appelronde kop van Sjarrel, de messenslijper, uit de honing. Sjarrel die zelf al zoveel koppen had doen rollen. Gillend waren de mensen op de vlucht geslagen als ze hem in de verte hadden zien naderen. Kinderen hadden zich huilend onder de rokken van hun moeders verstopt omdat Messen Sjarrel, de Halzenhakker, er aan kwam en het op hun blanke nekjes had voorzien.

De keizerin kende niet alle hoofden die haar vanaf het schavot met gelaten treurigheid aanstaarden, dus vroeg zij honderduit, haar wenkbrauwen hoog opgetrokken en haar rode lipjes getuit, in een mengeling van lust en nieuwsgierigheid:

'En wie is dit dan wel?'

'O Uwe Genadigheid, dat is Bragas, de plaggensteker.'

'Kop eraf! Streel hem maar eens langs de hals met het mes! En dit? Wie mag dit wel wezen?'

'Hooggeborene, zij heet Teresa, zij was jaren uw tweede kleedster.'

'O ja. O ja. Laat haar kopje maar rollen. En dit is?' 'Elizabeth, uw eerstgeborene.' 'Kop eraf! Wie?'

'Uw echtgenoot, weledele Vrouwe, uw heergemaal de keizer.'

'Waarom staart hij me zo onnozel aan?'

'Wij staken hem de ogen uit, Hoogheid. Precies zoals u beval.'

'Zijn kop moet er zeker af!'

Op een dag rolde de op één na laatste kop in het keizerrijk en was het honingbassin bijna vol.

De keizerin en de beul stonden zwijgend tegenover elkaar.

'Tja,' zei de beul.

'Tja,' zei de keizerin.

Het bleef eventjes stil. Het zonlicht deed de honing in het bassin schitteren en alle hoofden dreven feestelijk in het rond, bijna vrolijk.

'Ik heb het hier voor het zeggen,' zei de keizerin. 'Daar hoeven wij het niet over te hebben.'

Voor het eerst was zij een beetje verlegen met de situatie, want de beul was een knappe, goedgebouwde man met een prachtig gezicht –en het doden had haar opgewonden. Maar nee, het stond slordig om het werk niet af te maken.

'Als je mij die bijl geeft,' teemde ze, 'mag je zien wat ik onder mijn harembroek verberg.' De beul keek haar aarzelend aan. 'Hier maar met dat scherpe ding,' zei de keizerin, 'voordat iemand zich bezeert.' Met z'n ogen in lust op haar gericht, liet de beul zich gewillig de bijl afnemen en

schoof hij Constanza's dunne wijde broek naar beneden.

Zijn sterke hand kietelde onder haar ondergoed en giechelend zwaaide Constanza de bijl in het rond.

'Het jeukt daar,' zei ze. 'Zou je niet eens even willen kijken?'

Gehoorzaam liet de beul het hoofd vallen, zodat de stevige, warme nek bloot kwam. Met een flinke slag scheidde de keizerin zijn hoofd van de romp. Het rolde een eindje van haar af en bleef toen rustig liggen in het zachte gras. De keizerin haalde diep adem en liep op het hoofd af. Krachtig greep ze het bij de donkere haren, maar het was veel zwaarder dan zij had verwacht, en zij kreeg het bijna niet omhoog.

'Vreemd,' mompelde ze, en deed een nieuwe poging. Hijgend van inspanning lukte het haar het hoofd een centimeter of twintig op te heffen, maar dat was niet genoeg om het in het honingbassin te werpen. Ze probeerde het nog eens, en nu slaagde ze erin –door de kwaadheid die haar spierkracht gaf– om het hoofd boven zich uit in het honingbassin te gooien. Daar viel het over de rand in de goudkleurige honing. Verlicht door een zonnestraal leek het hoofd zelf wel een alles – verbrandende zon.

De keizerin knipperde met haar ogen. Wat een ongelooflijk felle stralen! Wat een schel en snijdend licht!

Een paar druppels honing waren door de worp uit het bassin gespat en op haar tengere armen neergekomen. In het zonlicht glansden ze op als diamanten. Met wat speeksel probeerde ze ze eraf te vegen, maar de honing was kleverig en bleef plakken.

'Wat zou het ook,' lachte ze. 'Wat kan mij die honing schelen.'

Ze deed een pas naar achteren en wierp een blik op het overvolle bassin, met

daarin de hoofden van de voormalige inwoners van het keizerrijk. Het hoofd van haar kapper dobberde naast dat van haar schoenmaker. Ze leken wel in een goed gesprek verwickeld. De hoofden van alle leden van de blazerskapel gleden achter elkaar, in een keurige rechte lijn, de zoete honing door. Hun wangen nog bol en wat blauwig. De ogen vredig gesloten. 'Mooi,' zei de keizerin. 'Heel overzichtelijk. Iedereen netjes bij elkaar.'

Ze wilde zich omkeren en weggaan, om de triomf van haar totale overwinning te vieren, maar iets hield haar tegen.

In de glanzende vloestof sidderde het hoofd van haar echtgenoot, de keizer. Terwijl ze keek botste het voortdurend tegen het mooie hoofd van Teresa, haar tweede kleedster.

'Kijk mama,' leek het hoofd van haar dochter haar toe te roepen. 'Kijk in het honingbassin.'

Weer tikte het hoofd van haar man het ronde hoofd van de kleedster aan – het leek wel of ze elkaar kusten. Verbeelde ze het zich, of gleed daar zijn tong voorzichtig en vochtig de rode mond van Teresa binnen? Nee! Zij zag het heel duidelijk. Warm en nat glipte de dikke tong van de keizer tussen de weke lippen van Teresa. Hun monden plakten aan elkaar en hun stille hoofden draaiden tergend langzaam rond.

Een gloeiende vlam van woede verhitte de keizerin. 'Je bent de enige,' had Alfonsus gehijgd. Zijn roze billen omhoog, zijn ballen als castagnetten tegen haar dijen tikkend.

'Je bent de enige, de enige, de enige.'

'Hun koppen eraf!' schreeuwde ze. Maar er gebeurde niets. De honderden hoofden leken te zoemen in het sterke zonlicht, als

zwermen warme bijen – en het gegons werd sterker en sterker.

'Hun koppen eraf! Hun koppen eraf!' schreeuwde de keizerin stampvoetend. Uit het niets streek een drietal bijen op haar armen neer. Ze staken hun zuigorgaantjes diep in de druppels kleverige honing en begonnen driftig te zuigen.

'Kop eraf! Kop eraf!' fluisterde de keizerin, doortrokken van een plotselinge en hevige angst.

In het bassin knoopten de dikke krullen van de tweede kleedster zich vast aan het lichte haar van de keizer. Weken daar de glanzende lippen van Teresa nog verder vaneen? Boorde de keizer zijn tong, dat natte stuk vlees, nog verder naar binnen?

'Kop eraf! Kop eraf!' herhaalde de keizerin, maar haar stem was zwak en dun en overstemde het gegons van de drie bijen niet meer.

Het satanies geheugen

Meer dan negen jaar geleden is het nu dat ik, gedwongen door omstandigheden, mijn intrek had genomen in een flat. Een torenflat was het, met twee liften, in één waarvan zich een situatie heeft voorgedaan die mij tot op heden niet loslaat. Vanmorgen bij het ontwaken ervoer ik voor de zoveelste keer die schok, toen voor mijn geestesoog opnieuw het gruwelbeeld opdoemde dat destijds een schelle kreet van afgrijzen aan mij ontrukte. Mijn hart begon zoals gewoonlijk te zwoegen en een lichte transpiratie liep uit mijn huid.

Het beschrijven van voornoemd voorval is op zichzelf niet zo moeilijk – schokkende effecten zijn altijd gemakkelijker op te roepen dan tere – maar niettemin doe ik het met tegenzin, zo sinister is deze gebeurtenis die ik sindsdien honderden malen met een van walging verwrongen gelaat heb moeten waarnemen.

Op zekere dag duwde ik, met mijn armen vol goederen, de zware metalen deur van de lift met mijn voet open, nadat ik eerst mijn elleboog achter de bolle handgreep had weten te werken om de deur tot op een kier te kunnen krijgen.

Zo stond ik daar, op één voet balancerend, terwijl ik door een tongklik mijn hond probeerde duidelijk te maken dat hij als eerste naar binnen moest gaan, hetgeen hij begreep. Ik kon mijn hoofd niet goed bewegen, maar uit het tikken van zijn nagels op de tegels viel op te maken waar hij liep. Toen hij zich kennelijk in de lift bevond gaf ik de deur nog een extra duw om tijd te hebben zelf de liftruimte te betreden. Met een laatste

vrije vinger en op mijn tenen staand drukte ik op het knopje BG. Negen jaar geleden was mijn levensgezel een dashond; een ongelofelijk dier was dat, want hij kon zintuiglijke prestaties leveren waarbij het menselijk verstand stil stond. Daarover uitweiden valt buiten het bestek van dit relaas, laat ik volstaan met te vermelden dat ik zeer aan hem was verknocht. Op het moment nu waarop de lift zich in beweging zette zag ik dat de leren riem aan de halsband van mijn hond nog onder de deur stak en in een flits besepte ik wat er zou gaan gebeuren.

Het was een lange riem, zeker drie meter, en er lag misschien nog wel een meter over de vloer in de hal en aan het eind zat een lus en die kon nooit onder de deur door.

Ik smeede de rommel neer en greep naar de gesp aan de halsband van mijn hond. Maar juist toen werd het dier over de grond weggesleurd en tegen de wand van de liftschacht omhooggetrokken. Dit alles duurde slechts enkele seconden en ik kon de gesp niet tijdig loskrijgen.

Wat ik had móeten doen was niet zenuwachtig naar die gesp graaien, maar me van mijn hond afwenden en eenvoudig achter me de schakelaar bij het woord NOODREM overhalen. De lift zou onmiddellijk tot stilstand zijn gekomen tussen twee etages in, en ik zou het dier beheerst onder mijn arm hebben kunnen nemen en loshaken van de riem. Maar in de paniek van het moment was mijn aandacht geheel en al gefixeerd op de gesp en de riem die mijn hond naar een lugubere dood sjoerde. Die riem

loskoppelen was de enige oplossing die ik zag.

Overigens, de waarneming dat de hond door de riem naar boven werd getrokken was een foutieve. In feite hing hij stil aan de riem op hetzelfde punt langs de wand; dat het leek of hij omhoog werd gehesen was suggestie, veroorzaakt door de dalende lift. Hoe gemakkelijk ware het niet geweest om de lift met één simpele handbeweging onder controle te brengen. Oh, traag verstand!

Maar zoals het ging kon ik het arme dier niet bevrijden en ik wist niets anders meer te doen dan mijn vingers rond zijn halsband te klemmen en er met een schreeuw van onmacht en afschuw aan te gaan hangen. *Met een zware bonk raakte de kop van het dier eerst de bovenzijde van de lift om vervolgens in de spleet tussen de wand en het liftdak te verdwijnen. Een onbeschrijfelijk janken verscheurde mijn gehoor. Mijn vuisten kregen een dreun en ik moest loslaten. Het lichaam van het dier was te groot om door de spleet te kunnen. Ik hoorde een krakend geluid en het onthoofde lijf van mijn hond viel naast mijn voeten neer op de grond, kolkend bloedend uit de halsopening en hevig stuipend. Daarop hoorde ik een klap boven mijn hoofd en begreep ik dat zijn kop uit de halsband op de lift was gevallen.*

Dit dan is het makabere ongeluk waaraan ik schuld heb. Dit zijn de beelden die ik keer op keer huiverend moet aanschouwen, terwijl zich het voorval in werkelijkheid zo helemaal niet heeft voorgedaan, want wat er echt gebeurde was dat één seconde voordat mijn hond de zojuist door mij beschreven dood zou vinden, het moment dus waarop ik in wanhoop aan de halsband hing en rukte, de gesp het begaf.

Wat mijzelf aangaat, schrik had ook ik, maar ervan vrijgekomen ben ik nog steeds niet, want wat ik mij van het incident maar blijf herinneren is wat ik in mijn verbeelding heb waargenomen. Niet de ware toedracht herinner ik mij, maar wat er mogelijk had kunnen gebeuren. Met andere woorden: ik herinner mij niet een gebeurtenis uit de werkelijkheid maar een beleving van een verbeelding.

De psychiatrie kent het begrip *verdringing*, waarmee wordt bedoeld dat bepaalde belevingen niet door het geheugen worden geaksepteerd; voorvallen die in de werkelijkheid wel degelijk hebben plaatsgevonden worden, vermoedelijk ter bescherming van de geest, niet door het geheugen geregistreerd maar weggedrongen naar het onderbewustzijn. Een op zichzelf interessant fenomeen en aan iedereen bekend. Maar hoe zou men het tegenovergestelde mechanisme moeten noemen, indien het geheugen, vermoedelijk ter kwelling van de geest, gruwelijke herinneringen opslaat aan gebeurtenissen die in de werkelijkheid helemaal niet zijn voorgevallen?

Opdringing, wellicht? Waarom ben ik niet gewoon opgelucht dat het leven van mijn hond dan wel aan een leren draad heeft gehangen, maar dat hij het er gelukkig toch levend vanaf heeft gebracht?

Waarom herinner ik mij een satanies ongeluk dat nooit geweest is?

Omdat ik mijzelf wil straffen voor mijn onnadenkendheid?

Ik heb het overwogen.

Omdat ik een rijke fantasie heb?

Ik heb geen rijke fantasie.

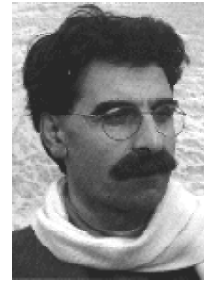
Omdat ik 'deep down' gefascineerd word door het fatale?

Ik ben 'deep down' heel bang voor het fatale.

Is dat het dan dus, misschien?

Over de schrijvers

Kader Abdolah (1954), pseudoniem van Hossein Sadgadi Ghaemuraghami Frahani, moest in 1985 Iran ontvluchten, nadat de overheid had ontdekt dat hij actief was in de oppositie. Hij kwam als politiek vluchteling naar Nederland, en leerde in korte tijd Nederlands. Hij debuteerde met *De adelaars* (1993), een bundel verhalen over zijn bestaan als vreemdeling in een andere cultuur, die bekroond werd met de Gouden Ezelsoor als het best verkochte debuut van 1993. Zijn tweede bundel, *De meisjes en de partizanen* (1995) werd genomineerd voor de AKO Literatuur Prijs en de Libris Literatuur Prijs.



René Appel (geboren 1945) studeerde Nederlands en Algemene taalwetenschap. Hij was korte tijd leraar Nederlands. Sinds 1994 is hij hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam. In 1987 verscheen zijn eerste misdaadroman, *Handicap*. Deze werd gevolgd door een groot aantal psychologische thrillers. Daarnaast schreef Appel recensies, (spannende) kinderboeken en een filmscenario. Zie voor meer informatie zijn website: http://www.reneappel.nl/start_2.html.



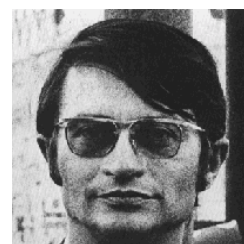
Maarten Biesheuvel (1939) is bekend geworden door zijn korte verhalen. In 1972 debuteerde hij met de bundel *In de bovenkooi*. Daarna volgden veel andere bundels, waaronder *Slechte mensen* (1973), *De verpletterende werkelijkheid en andere verhalen* (1979), en *Brommer op zee* (1982). In 1988 schreef Maarten Biesheuvel het boekenweekgeschenk: *Een overtollig mens*. Zijn verhalen zijn vaak bizar en fantastisch. Er gebeuren soms heel wonderlijke dingen. Andere verhalen zijn sterk autobiografisch. Zo spelen vormen van gekte en het verblijf in een psychiatrische inrichting – Biesheuvel zelf lijdt aan manische depressiviteit – in zijn werk een grote rol.



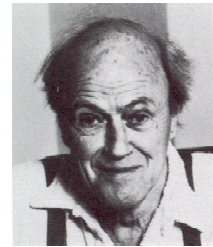
Martin Bril (1959) is columnist en schrijver van korte verhalen. Hij schrijft/schreef onder andere voor Het Parool, NRC, Vrij Nederland en de Belgische krant De Morgen. Zijn columns werden gebundeld onder de titels *Hollandse luchten* en *Gloriedagen*. Sinds 2001 schrijft hij een dagelijkse column in de Volkskrant. Zie de website: <http://forum.volkskrant.nl/weblog/>. In Vrij Nederland publiceert hij een vervolgverhaal; "Evelien". In 1997 ontving Bril de Pop Pers Prijs, voor zijn artikelen over muziek in Vrij Nederland.



Remco Campert (1929) behoorde tot de literaire groep 'De Vijfigers'. "Je stampste met je voet op de grond en er was een feest" schreef Remco Campert over de jaren vijftig en begin zestig, waarin hij afwisselend in Amsterdam, Parijs en Antwerpen woonde, drie keer trouwde, naam maakte als dichter, en korte verhalen schreef. Hij publiceerde in die tijd drie verhalenbundels: *Alle dagen feest* (1954), *De jongen met het mes* (1959) en *Een ellendige nietsnut* (1960). Daarnaast schreef hij romans (*Het leven is vurrukkulluk*, 1961, *Tjeempie! Of Liesje in Luiletterland*, 1968). In 1979 kreeg hij de P.C.Hooftprijs voor zijn gedichten.



Roald Dahl (1916–1990) is vooral bekend als kinderboekenschrijver. *Sjakkie en de chocoladefabriek*, *De GVR*, *De heksen* en *Matilda* behoren tot zijn bekendste werk. Dahl begon met het schrijven van korte verhalen voor volwassenen. Verschillende van zijn verhalenbundels werden in het Nederlands vertaald, o.a. *Op weg naar de hemel* (1961) en *M'n liefje, m'n duifje* (1962). Dahl schreef scripts voor verschillende films, zoals de James Bondfilm *You Only Live Twice*. Het verhaal 'Vergif' komt uit de verzamelbundel 'Alle verhalen' (1998).



Oek de Jong (1952) debuteerde in 1977 met de verhalenbundel *De hemelvaart van Massimo*. Zijn doorbraak kwam in 1979 met de roman *Opwaaiende zomerjurken*, die bekroond werd met de Bordewijkprijs. Het korte verhaal 'Rubberen roos' verscheen in de Amsterdamse daklozenkrant Z. Het is een voorstudie van de roman *Hokwerda's kind* (2002), waarin dezelfde personage voorkomen.



Cees Nooteboom (1933) publiceerde zijn eerste roman *Philip en de anderen* in 1955. Hij verwierf bekendheid om zijn reisverhalen, en zijn roman *Rituelen* (1980). Voor zijn werk ontving hij verschillende literaire prijzen, waaronder de P.C. Hooftprijs in 2004. Boeken van hem werden vertaald o.a. in het Engels, Duits en Spaans.

Zijn werk heeft iets raadselachtigs, werkelijkheid en fictie lopen door elkaar. Het verhaal "Hoela" is afkomstig uit de verhalenbundel *De verliefde gevangene* (1958).



Manon Uphoff (1962) studeerde o.a. Nederlands en Algemene Literatuurwetenschap. Bekendheid verwierf zij door haar korte verhaal 'Poep' dat in 1994 in het literaire tijdschrift *De tweede ronde* verscheen. In het verhaal wordt een arme man door een vrouw uitgedaagd om hondepoep te eten. Als hij dat doet, mag hij haar huis hebben.... "Als je Uphoffs werk tot één credo zou moeten indikken, dan is het misschien dit: niets blijft heel en niemand is veilig." (Trouw). Uphoffs wonderlijke, sprookjesachtige en soms huiveringwekkende verhalen zijn opnieuw gebundeld in *Alle verhalen* (2003).



L.H.Wiener (1945) is behalve schrijver ook leraar Engels aan een gymnasium. Hij debuteerde in 1967 met de verhalenbundel *Seizoenarbeid*. Sindsdien verschenen nog tien verhalenbundels. Lange tijd bleef zijn werk onbekend bij het grote publiek en gold hij als een "writer's writer", tot hij in 2003 de F.Bordewijkprijs voor zijn roman *Nestor* (2002) ontving. Het verhaal 'Het satanies geheugen' is afkomstig uit zijn verhalenbundel *Misantropenjaren* (1990).



Bob den Uyl (1930–1992) schreef korte, vaak humoristische verhalen. Voor zijn eerste bundel, *Vogels kijken*, ontving hij in 1966 de novelleprijs van de gemeente Amsterdam. Daarna verschenen de bundels *De ontwikkeling van een woede* (1972) en *Gods wegen zijn duister en zelden aangenaam* (1975). In zijn verhalen gaan personages vaak op zoek naar dingen, om met lege handen terug te keren óf iets totaal anders te vinden dan zij verwacht hadden. 'Met een voet in het graf' is afkomstig uit de gelijknamige verhalenbundel (1971).

